

24—26 januari

Debatter m. m.

Tisdagen den 24 januari

Sid.

Interpellation av herr Hübinette om förlängt öppethållande för allmänheten vid länsstyrelserna	3
--	---

Onsdagen den 25 januari

Svar på interpellationer:

av herr Nilsson, Ferdinand, om ökat skydd för polismän och enskilda mot våldsbrott	6
av herr Sveningsson ang. polisnämndernas verksamhet	9

Interpellationer:

av herr Eriksson, Karl-Erik, ang. landsbygdens postservice ..	12
av herr Isacson om biologisk prövning av tekniska preparat för bekämpning av ogräs	13

Torsdagen den 26 januari

Svar på enkla frågor:

av herr Svanström ang. beskattningen av idrottspriser	18
av herr Olsson, Johan, om en upplysningsbroschyr rörande kreditformerna för mindre företag	19
av herr Olsson, Johan, ang. statens järnvägars höjning av taxorna	19
av herr Peterson, Eric Gustaf, om nya hastighetsbestämmelser för husvagnar	22
av herr Lundström ang. Musikhögskolans och Musikaliska Akademiens byggnadsfråga	23

Tisdagen den 24 januari

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollet för den 13 innevarande månad.

Föredrogos och hänvisades motionen nr 124 till utrikesutskottet, motionerna nr 125—127 till konstitutionsutskottet och motionerna nr 128—131 till statsutskottet.

Vid föredragning av motionen nr 132 hänvisades densamma, såvitt den avsåge vuxenutbildningsbidrag till korrespondensstuderande, till lagutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Föredrogos och hänvisades motionerna nr 133—149 till statsutskottet, motionerna nr 150—164 till bevillningsutskottet, motionerna nr 165—169 till bankoutskottet, motionerna nr 170—180 till lagutskottet, motionerna nr 181—183 till jordbruksutskottet och motionen nr 184 till allmänna beredningsutskottet.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 4, angående reformerad lärarutbildning; och

nr 13, med förslag till lag om tillfällig ökning av regeringsrådets antal.

Interpellation om förlängt öppethållande för allmänheten vid länsstyrelserna

Herr HÜBINETTE (h) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Länsstyrelsernas öppethållning — landskansliet och landskontoret — regleras enligt SFS (1958:333, § 48) sålunda att de varje arbetsdag skall hållas öppna för allmänheten minst 5 timmar. Landshövdingen må dock inskränka expeditionstiden å dag före sön- och helgdag till 3 timmar för högst tre månader under perioden juni—september och till 4 timmar övriga delar av året.

Under expeditionstiden skall allmänheten mottagas av länsstyrelsens tjänstemän i den mån tjänstegöromål icke lägger hinder i vägen. Erfarenhetsmässigt visar det sig att länsstyrelserna oftast icke har öppet mer än den stipulerade minimitiden och att denna tid förlagts till tider på dygnet då det är utomordentligt svårt för förvärvsarbetande att taga ledigt. Onödiga irritationsmoment har härigenom skapats över den statliga förvaltningens byråkrati.

Önskvärt vore att sådan ändring i bestämmelserna infördes att länsstyrelserna ålades anpassa sina öppethållandetider till fromma för medborgarnas möjlighet att utan olägenhet besöka expeditionerna. Instruktion borde utfärdas innebärande krav på öppethållande en kväll i veckan.

Jag anhåller med stöd av ovanstående om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få framställa följande interpellation:

1) Har statsrådet uppmärksammat de svårigheter som länsstyrelsernas nuvarande öppethållandetider skapar för främst de förvärvsarbetande?

Interpellation om förlängt öppethållande för allmänheten vid länsstyrelserna

2) Är statsrådet beredd medverka till en sådan ändring av bestämmelserna att länsstyrelsernas öppethållande ändras och förlängs?

På gjord proposition medgav kam-maren, att ifrågavarande spørsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades följande un-der sammanträdet avlämnade motioner:

nr 185, av herr *Werner*, om upprät-tande av diplomatiska förbindelser med Demokratiska Republiken Vietnam;

nr 186, av herrar *Ahlmark* och *Fäll-din*, om offentliga förhör i riksdagens utskott;

nr 187, av herr *Andersson, Torsten, m. fl.*, om stärkande av den kommunala demokratin;

nr 188, av herr *Dahlén m. fl.*, om poströstning vid fängvårdsanstalter;

nr 189, av herr *Blomquist m. fl.*, i an-ledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bilateralt tekniskt och humanitärt bistånd: Fältverksamhet;

nr 190, av herr *Mossberger*, om för-läggning av skjutfältet i Ringenäs till annan plats;

nr 191, av herr *Virgin*, om statsbidrag till Bernadottemuseets verksamhet;

nr 192, av herr *Andersson, Birger, m. fl.*, om inrättande vid Göteborgs uni-versitet av en personlig professur i plastikkirurgi för docenten Bengt Jo-hansson;

nr 193, av herr *Dahlén m. fl.*, om en plan för den kriminologiska forskning-ens utbyggnad;

nr 194, av herr *Edström m. fl.*, om inrättande vid Lunds universitet av en professur i internationell rätt;

nr 195, av herr *Holmberg m. fl.*, an-gående undervisningen inom det obli-gatoriska skolväsendet;

nr 196, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, om statsbidrag till Religionspe-dagogiska Institutet;

nr 197, av herr *Palm m. fl.*, om in-rättande av ett statligt korrespondens-institut;

nr 198, av fröken *Ranmark m. fl.*, om statsbidrag till Mälsmännens Riksför-bund;

nr 199, av fröken *Stenberg*, om inrät-tande av ytterligare en juridisk fakul-tet;

nr 200, av herr *Strandberg*, angående tjänsten som nomadskoleinspektör;

nr 201, av herrar *Bengtson* och *Dah-lén*, om stöd åt handikappade;

nr 202, av herrar *Bengtson* och *Dah-lén*, om inrättande av ytterligare tjän-ster som inspektörer inom arbetsvården, m. m.;

nr 203, av herr *Dahlén m. fl.*, om upprustning av kriminalvården;

nr 204, av herrar *Dahlén* och *Bengt-son*, i anledning av Kungl. Maj:ts fram-ställning om anslag till Bidrag till drif-ten av familjedaghem, m. m.;

nr 205, av herr *Dahlén m. fl.*, om inrättande av ytterligare tjänster inom kriminalvården;

nr 206, av herr *Dahlén m. fl.*, om förstärkning av polisens resurser;

nr 207, av herrar *Larsson, Nils Theo-dor*, om lokaliseringspolitiskt stöd till sysselsättningssvaga områden i östra Götaland;

nr 208, av herr *Olsson, Erik*, och herr *Hedström*, angående möjligheten att er-hålla garanti- eller industrilån samt lo-kaliseringsstöd;

nr 209, av herr *Larsson, Herbert, m. fl.*, om en plan över storflygfälten i Sverige;

nr 210, av herrar *Tistad* och *Her-mansson*, om statsbidrag till anordnan-de av parkeringsplatser i vissa fall;

nr 211, av herrar *Bengtson* och *Dah-lén*, i anledning av Kungl. Maj:ts fram-ställning om anslag till Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet;

nr 212, av fru *Hamrin-Thorell m. fl.*, om inrättande av lokala konsumentkom-mittéer;

nr 213, av herr *Hübinette*, om änd-rad ordning för vissa anslags uppfö-rande i statsbudgeten;

nr 214, av herr *Schött m. fl.*, angäen-

de personalutbildningen inom den statliga förvaltningen;

nr 215, av fröken *Stenberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till studieförbund;

nr 216, av herr *Sveningsson*, om slopande av statsbidraget till politiska ungdomsorganisationer;

nr 217, av herr *Sveningsson*, om slopande av statsbidraget till utbildningen av ungdomsledare för politiska ungdomsorganisationer;

nr 218, av herr *Werner*, om ytterligare anslag till Internationella utvecklingsfonden att användas till multilateralt finansiellt bistånd;

nr 219, av herr *Holmberg m. fl.*, om vissa sparstimulerande åtgärder;

nr 220, av herr *Hübinette*, om höjning av det skattefria beloppet till förmånsstagare vid arvsbeskattningen;

nr 221, av herr *Hübinette*, om uppskov med beskattning av sparbelopp;

nr 222, av herr *Hübinette*, om rätt till avdrag vid beskattningen för arbetsunderlättande åtgärder i småbarnsfamiljer;

nr 223, av herr *Nilsson, Ferdinand, m. fl.*, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten, m. m.

nr 224, av herrar *Nilsson, Yngve*, och herr *Enarsson*, om rätt till avdrag vid beskattningen för barntillsyn m. m.;

nr 225, av fröken *Stenberg m. fl.*, om sänkning av skatten för ensamstående;

nr 226, av herr *Svenungsson* och fru *Hultell*, om rätt för fiskare att göra avsättning till resultatutjämningsfond, m. m.;

nr 227, av herrar *Tistad* och *Skårman*, angående tidpunkten för kommuns besvär över taxering till kommunal inkomstskatt;

nr 228, av herr *Wallmark*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 229, av herr *Hübinette*, om till-

stånd för Svenska sparbanksföreningen att anordna ett sparlotteri;

nr 230, av herr *Nilsson, Ferdinand, m. fl.*, om begränsning av valutatilldelningen vid utrikes resor;

nr 231, av herr *Blomquist m. fl.*, angående tillsättandet av ledamöter i domkapitel;

nr 232, av herr *Wallmark*, om under rättelse i visst fall till part inför domstol om dom;

nr 233, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, om invaliditetsersättning och invaliditetstillägg för döva;

nr 234, av herr *Kristiansson, Axel*, och fru *Olsson, Elvy*, om en allmän grupplivförsäkring;

nr 235, av herr *Skårman*, om viss ändring i lagen om sammanföring av samfällad vägmärk och av järnvägsmark med angränsande fastighet m. m.;

nr 236, av herr *Werner*, om samhälleligt ägande av mark som förutsättning för stadsplaneläggning;

nr 237, av herr *Fälldin* och herr *Carlsson, Eric*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård;

nr 238, av herrar *Ahlmark* och *Wirén*, om utredning angående social forskning;

nr 239, av herr *Alexanderson m. fl.*, om en allmän identitetshandling;

nr 240, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, angående ungdomsvården;

nr 241, av herr *Dahlén m. fl.*, om en upplysningskampanj angående straffades problem vid sökande av arbete;

nr 242, av herr *Edström*, om kartläggning av kostvanorna, m. m.;

nr 243, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, angående rätten till frimärken å vissa postförsändelser;

nr 244, av herr *Holmberg m. fl.*, om åtgärder för att öka trafiksäkerheten;

nr 245, av herr *Mattsson* och herr *Petersson, Erik Filip*, angående rationaliseringen av eldistributionen;

nr 246, av herr *Nyman* och herr *Larsson, Thorsten*, om utredning angående

samhällets kulturpolitiska uppgifter; samt

nr 247, av herr *Wirtén*, angående föreningen av vattendrag genom vissa tvättmedel, m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.10.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Onsdagen den 25 januari

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Justerades protokollet för den 17 innevarande månad.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Anderson, Carl Albert*, för tiden den 8—den 16 februari på grund av utlandsresa för fullgörande av kommunalt uppdrag.

Vidare beviljades herr *Jansson, Erik*, ledighet från riksdagsgöromålen för tiden den 23 januari—den 5 februari på grund av ett från honom inkommet, nu uppläst läkarintyg, utvisande att han till följd av revbensbrott vore sjukskriven för tiden till och med sistnämnda dag.

Om ökat skydd för polismän och enskilda mot våldsbrott

Herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet **KLING**, som tillkännagivit, att han hade för avsikt att vid detta sammanträde besvara herr *Ferdinand Nilssons* interpellation om ökat skydd för polismän och enskilda mot våldsbrott, erhöll ordet och yttrade:

Herr talman! Herr Ferdinand Nilsson har frågat mig dels om jag anser nuvarande bestämmelser om möjlighet till nödvärn för enskilda och för polismän i tjänsteutövning tillräckliga med hän-

syn till ökningen av svårare våldsbrott, dels vilka åtgärder jag avser att vidta för att ge de enskilda polismännen bättre resurser mot våldsvverkare och ökad personlig trygghet vid tjänsteutövning.

Enligt 24 kap. 1 § brottsbalken skall gärning som begås i nödvärn inte medföra ansvar. I lagrummet anges i vilka fall nödvärn skall anses föreligga. Ett fall är när handlingen sker för att avvärja ett påbörjat eller överhängande brottsligt angrepp på person eller egendom. Ett annat fall är när handlingen sker för att betvinga den som med våld eller hot om våld eller på annat sätt hindrar att egendom tas åter på bar gärning. Ett allmänt villkor för att en handling skall anses ha begåtts i nödvärn är att den inte är uppenbart oförsvarlig med hänsyn till angreppets beskaffenhet och det angripnas betydelse.

Enligt strafflagen var en förutsättning för straffrihet att våldet inte var större än nöden krävde. Brottsbalkens reglering innebär en utvidgning av nödvärnsrätten så till vida att den nödvärnsberättigade får göra mer än som behövs för att avvärja angreppet, bara det inte är uppenbart oförsvarligt. Av förarbetena till brottsbalken framgår att man bör räkna med en relativt bred marginal till förmån för den angripne, då man skall bedöma om han hållit sig inom gränserna för nödvärnsrätten.

Även den som kommer den angripne till hjälp åtnjuter nödvärnsrätt.

Om ökat skydd för polismän och enskilda mot våldsbrott

Allmänna bestämmelser om rätt för polisen att bruka våld finns i 24 kap. 2 § brottsbalken. Enligt lagrummet får polisman, som skall verkställa tjänsteåtgärd och som möts eller angräps med våld eller hot om våld själv bruka det våld som med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarligt för att genomföra tjänsteåtgärden. Samma rätt att bruka våld som polismannen själv har var och en som kommer honom till hjälp.

Bestämmelser om polisens rätt att använda skjutvapen i tjänsten har meddelats i ett särskilt cirkulär. När polisman utövar nödvärn enligt 24 kap. 1 § brottsbalken, får han använda skjutvapen för att avvärja svårare våld eller hot, som innefattar överhängande fara för sådant våld, mot honom själv eller annan. I de fall som avses i 24 kap. 2 § brottsbalken, får polisman använda skjutvapen, när omedelbart ingripande är påkallat mot person som kan antas vara farlig för rikets säkerhet eller människors liv eller hälsa. På grund av den sistnämnda bestämmelsen får polisman använda skjutvapen för att gripa den som begått eller är misstänkt för vissa i cirkuläret angivna brott, däribland mord, dråp, grov misshandel, våldtäkt och rån. I cirkuläret ges vidare vissa anvisningar om hur polisman skall handla när användning av skjutvapen kan komma i fråga.

Brottsbalkens bestämmelser om nödvärn och rätten för polisman att använda våld samt de särskilda bestämmelserna om polisens rätt att använda skjutvapen är enligt min mening väl avpassade. Dessa bestämmelser kan i sin mån bidra till att skydda polismän och enskilda mot våldsvärkare. Men en annan fråga är om de faktiska resurser som polisen nu har för att möta våldsvärkare är tillräckliga. Detta spørsmål har jag i förra veckan ingående behandlat i ett svar på en fråga av herr Tureson i andra kammaren angående åtgärder för att förbättra polisens skydd. Jag inskränker mig därför till

följande mera kortfattade redovisning av vidtagna och planerade åtgärder.

Inom rikspolisstyrelsen har man goda förhoppningar om att under den närmaste tiden få fram en godtagbar typ av skyddsväst, som beräknas kunna levereras under hösten 1967. Prov med en ficksprayförpackning med tårgas, som varje polisman skall kunna bära med sig, väntas leda till ett positivt resultat under våren. Leverans kan ske i höst. En större sprayförpackning avsedd för insprutning av tårgas exempelvis genom nyckelhål är redan i bruk. I övrigt pågår prov med en tårgashandgranat och tårgasammunion. I samband med tårgasutrustningen har iordningställts en gasskyddsväska och en speciellt avpassad verktygssats som också beräknas kunna levereras under hösten 1967. Prov pågår för utveckling av en bärbar radioapparat av ett litet och lätthanterligt format. Avsikten är att flertalet polismän efter hand skall utrustas med en sådan.

I statsverkspropositionen har 2,5 miljoner kronor beräknats för personlig utrustning, bl. a. kravallhjälm och skyddshjälm för bilförare, och 1,4 miljoner kronor för speciell materiel, vari ingår bl. a. gasutrustning och skottsäkra västar. Medel har också beräknats för anskaffning av ytterligare 40 polishundar.

Herr NILSSON, FERDINAND, (cp):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för att han så snabbt har besvarat interpellationen. Detta liksom svarets utförlighet visar, hur allvarligt han bedömer det problem som föranlett interpellationen: de allt flera och allt räre våldsbrotten.

För mig är detta inte något nypåkommet intresse. Jag har i interpellationen erinrat om min vid höstriksdagen 1960 till statsrådet Kling riktade fråga i ämnet. Statsrådet hänvisade i sitt svar den gången till polisverksamhetsutredningens promemoria från

Om ökat skydd för polismän och enskilda mot våldsbrott

april 1960. Så småningom kom även, den 5 maj 1961, ett nytt cirkulär (nr 162) till länsstyrelser och polismyndigheter angående bruket av skjutvapen i polistjänst.

Redan i augusti 1960 hade emellertid Riksförbundet Sveriges polismän i skrivelse till Konungen fäst uppmärksamheten vid den ökade brottsligheten liksom att brottslingar i allt större utsträckning beväpnar sig med skjutvapen eller andra livsfarliga vapen. Problemet var redan då av skrämmande omfattning och har sedan under de ganska många gångna åren förvärrats. Siffran för hela kategorien våldsbrott närmade sig 9 000 år 1960 och hade redan år 1965 ökat med en tredjedel. Sedan dess har antalet våldsbrott vuxit ännu mera. Siffran för rån var 469 år 1960; fram till och med november 1966 hade brottslingarna det året redan hunnit med 938 rån.

I min interpellation har jag fäst uppmärksamheten på rikspolischefens erinran om att från den 1 januari 1965 till den 1 november 1966 — d. v. s. under cirka 665 dagar — har 945 polismän misshandlats. Statsrådet har inte kommenterat denna utveckling som dock inträffat under den tid då han jämte regeringskolleger haft ansvaret för rättsvården i detta land. Däremot har statsrådet med all rätt framhållit de förbättrade förutsättningar som brottsbalkens bestämmelser innebär i jämförelse med den gamla strafflagens bestämmelser.

När man ser hur våldsmentaliteten griper kring sig frågar man sig dock om resurser finns för att hejda och pressa tillbaka den våg av brottslighet som i sådan grad satt sin prägel på vårt välfärdssamhälle. Man har en känsla av att resurserna inte är tillräckliga för att motsvara de förutsättningar som måste bära upp tillämpningen av de nya bestämmelserna. Vi såg här i Mellansverige Furuvikskravallerna i somras då ordningsmakten måste fly för gangsterna från huvudstaden. På centralanstalten för vård av ungdomsbrottslingar i Uppsala har vid upprepade tillfällen

kontroverser och tendenser till våldshandlingar gjort att gång på gång extra bevakning måst begäras hos kriminalvårdsstyrelsen. Endast så har lugn och ordning kunnat upprätthållas. Vid fångvårdsanstalten i Norrtälje har storstadsklientelet likaledes berett extra svårigheter. Man frågar sig om resurserna trots förra årets förstärkningar räcker till. Man frågar sig om inte de otillräckliga resurserna alltför medför otrygghet, och otrygghet också för ordningens upprätthållare. Det är också alltjämt en mycket stor skillnad mellan vad polismyndigheterna i länen och överståthållarämbetet begärt, vad rikspolisstyrelsen vågat yrka på och vad regeringen gått med på i fjol och går med på i år. Oron är också påtaglig bland polispersonalen, som framför allt känner faran av otillräckliga resurser. Jag hänvisar till Linköpings polisförbundsstyrelses uttalande, till vad polismännens länskommitté i Göteborgs och Bohus län har anfört, och jag hänvisar till den extra stämma till vilken Polisförbundet har kallats i början av mars just med anledning av rådande otrygghetsförhållanden.

Jag vädjar till justitieministern om att den oro som många fredliga människor hyser och den fara för vilken ordningsmaktens personal utsättes måste beaktas. Jag erkänner gärna att det förslag som föreligger i år liksom förra året innebär förbättringar med hänsyn till att det var så bedrövligt under de föregående åren.

Till sist, tala med kollegan i försvarsdepartementet om att han bättre håller reda på de prylar han deponerar ganska löst ute i backarna. Det är inte så enkelt för vanligt folk att få vapen till självskydd, men brottslingarna är alldeles för ofta väl försedda.

Herr statsrådet **KLING**:

Herr talman! Jag kan försäkra herr Ferdinand Nilsson att jag redan har talat med försvarsministern om dessa

problem — vi har diskuterat dem ganska ingående. Det är emellertid inte så lätt att lösa dem i en handvändning.

Eftersom herr Ferdinand Nilsson tog upp frågan om antalet fall av polismisshandel under de två senaste åren, kan jag komplettera min tidigare redogörelse med att upplysa om att riksåklagaren förra veckan kallade till en konferens med åtskilliga åklagare liksom företrädare för rikspolisstyrelsen. Som ett resultat av denna konferens kommer riksåklagaren att utfärda ett par cirkulärskrivelser där han bl. a. tar upp frågan om åklagarnas agerande i fall av polismisshandel och likaså straffmätningen i fall av olaga vapeninnehav.

Jag kan också erinra om att jag som svar på en fråga av herr Werbro i andra kammaren förra veckan nämnde att vi inom departementet håller på med en översyn av vapenförordningen, och i det sammanhanget kommer givetvis också straffbestämmelserna upp till behandling. Men det är inte enbart straffbestämmelserna och straffhotet som är avgörande, utan det är också den mentalitet som tydligen håller på att sprida sig inom den s. k. andre världen, där människor ofta i olika massmedia görs till idoler och sedan kanske i ungdomligt oförstånd själva vill framträda och på det sättet kommer i en ohållbar situation.

Herr NILSSON, FERDINAND, (cp):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet för det tillägg han gjort. Det gav i ett konkret fall klart besked om vad jag förut berörde, nämligen det allvar med vilket statsrådet själv ser på problemet. Men jag måste säga att det hade varit önskvärt, om denna översyn hade kommit i gång något förr — nu har vi ju fått speciella förhållanden som har aktualiserat det hela.

Till sist vill jag erinra om att det har visat sig mer och mer att brottslingar, vanliga inbrottsstjuvar, uppträder beväpnade, även om vapnet inte

Ang. polisnämndernas verksamhet

kommer till användning. När statsrådet funderar på nya bestämmelser borde man kunna tänka sig den möjligheten att redan den omständigheten att en brottsling vid brottets begående utrustat sig med vapen vid straffutmätning skall anses vara försvärande.

Herr statsrådet KLING:

Herr talman! Utrymme för en sådan tillämpning finns redan i flertalet av de paragrafer i brottsbalken som här kan komma i fråga och där vi har en gradering av brotten i vanligt brott och grovt brott. Jag tror att det är just den möjligheten som riksåklagaren har sin uppmärksamhet riktad på.

Överläggningen förklarades härmed slutad.

Aug. polisnämndernas verksamhet

Ordet lämnades ånyo till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet KLING, som meddelat, att han ämnade vid detta sammanträde besvara jämväl herr *Sveningssons* interpellation angående polisnämndernas verksamhet, och nu anförde:

Herr talman! Herr Sveningsson har i en interpellation frågat mig om jag vill redogöra för de hittills vunna erfarenheterna av polisnämndernas verksamhet och om jag är beredd att medverka till att polisnämnderna blir bättre utnyttjade än hittills till såväl polisväsendets som medborgarnas bästa.

I samband med förstatligandet av polisväsendet underströks betydelsen av att de fördelar som var förenade med den kommunala polisorganisationen inte gick förlorade. För att nå detta syfte och för att förmedla kontakten mellan kommunerna och den statliga polisorganisationen tillskapades polisnämnderna, en i varje polisdistrikt.

Polisnämnden är ett rådgivande organ. Dess viktigaste uppgift är att främ-

Ang. polisnämndernas verksamhet

ja ett förtroendefullt förhållande mellan polisen och allmänheten. Denna uppgift framstår i dag som mycket betydelsefull, särskilt mot bakgrund av de förhållanden som berördes i mitt svar till herr Ferdinand Nilsson och den diskussion som följde därpå, nämligen bl. a. de inemot 1 000 fall under de senaste två åren, då polis har miss-handlats.

Polischef skall minst två gånger varje år och i övrigt när behov föreligger samråda med polisnämnden eller informera den om frågor av mera allmän betydelse för distriktets polisväsende. Polischef skall inhämta nämndens synpunkter i vissa frågor, främst av organisatorisk art. Nämndens verksamhet är dock inte begränsad till detta. Tvärtom framgår klart av förarbetena till lagstiftningen att nämnden kan ta upp frågor om polisverksamheten inom distriktet i den mån de rör förhållanden som är av betydelse för allmänhetens inställning till polisen. Som exempel kan nämnas praktiska spörsmål om utnyttjandet av de materiella och personella resurserna samt den principiella uppläggnings av de socialpolisiära och brottsförebyggande uppgifterna. Polischef skall på begäran av nämnden se till att nämnden får de informationer som är erforderliga. Det är alltså ett tjänsteåliggande för polischefen att förse nämnden med det sakmaterial som behövs för nämndens beslut och rekommendationer. Jag anser därför att det inte finns något behov av att, som herr Sveningsson har antytt, till sekreterare i nämnden utse en tjänsteman inom polisväsendet. Med hänsyn till den uppgift nämnden har måste det anses mindre lämpligt att dess sekreterare tillhör polisväsendet.

Av vad jag nu har sagt om de föreskrifter som gäller framgår, att de ger polisnämnderna goda möjligheter att i ett förtroendefullt samarbete med polischefen påverka organisationen och verksamheten inom distriktet till det allmännas och invånarnas bästa.

I vilken utsträckning har då dessa möjligheter utnyttjats under den tid som har förflutit sedan polisväsendet förstatligades, d. v. s. för två år sedan?

Erfarenheterna av denna verksamhet är inte så stora ännu. Det vill dock synas som om verksamhetens omfattning har varierat betydligt från distrikt till distrikt. På vissa håll har sammanträden hållits bara två gånger om året, på andra håll har man sammanträtt regelmässigt en gång i kvartalet. Från vissa distrikt rapporteras stort intresse och livlig aktivitet i samband med nämndens verksamhet. För att stimulera intresset och för att kunna ge ledamöterna en bättre orientering om de lokala problemen har man inom åtskilliga distrikt hållit sammanträden på olika orter inom distriktet. Exempel finns också på att ledamöterna har beretts tillfälle att följa den yttre polisverksamheten. På andra håll har diskussioner av mera allmänt slag tagits upp om ungdomsbrottslighet, skyddspolisens verksamhet och liknande frågor.

Det måste också anses väsentligt att polisnämndernas ledamöter själva förskaffar sig en grundlig kännedom om polisorganisationen och dess arbetsformer. I detta syfte tilldelas också varje ledamot regelbundet informationsmaterial från rikspolisstyrelsen, bl. a. tidskriften Svensk Polis.

De anförda exemplen utgör endast några prov på vad som har gjorts och vad som kan göras inom ramen för polisnämndernas verksamhet. Jag är medveten om att en ytterligare utveckling av samarbetet med polisnämnderna har hämmats av den kraftiga arbetsbelastningen inom polisdistrikten och av de övergångssvårigheter som har funnits efter förstatligandet. När svårigheterna har övervunnits, kommer kontakterna med polisnämnderna säkerligen att intensifieras på flera håll.

Rikspolisstyrelsen förbereder f. n. en allmän inventering av de erfarenheter, som hittills har gjorts inom den statliga polisorganisationen. I samband där-

med kommer även erfarenheterna av polisnämndernas verksamhet att samlas in. Sedan detta har skett, finns det anledning att överväga om några jämkningar i nuvarande ordning kan anses motiverade.

Herr SVENINGSSON (h):

Herr talman! Till statsrådet och chefen för justitiedepartementet vill jag uttala mitt tack för svaret på min interpellation. Jag finner även anledning tacka för att svaret var snabbt och rätt omfattande.

Jag delar den uppfattningen att polisnämndernas uppgift är och bör vara att främja ett förtroendefullt förhållande mellan polisen och allmänheten, och jag sätter särskilt värde på statsrådets uttalande om att denna uppgift i dag framstår som mycket betydelsefull.

Nämndernas uppgift är bara av rådgivande karaktär, framhåller statsrådet, och någon ändring av uppgiftens art finns det ingen anledning till. Men när uppgifterna bara är av rådgivande karaktär, kan det vara svårt att uppbära tillräckligt intresse för den sak det gäller.

Statsrådet framhåller vidare i sitt svar att det finns exempel från en del polisnämnder på en god aktivitet och på att nämndernas ledamöter visat ett betydande intresse. Jag tvivlar inte på att detta är riktigt, men här liksom på många andra områden bedrivs arbetet olika.

Utan att i detta sammanhang på något sätt vilja rikta någon kritik mot vare sig statsrådet Kling, polisen eller de kommunala förtroendemännen, kan det framhållas att det både inom polisen och bland kommunalmännen också finns de som anser att samarbetet inom ramen för möjligheterna kunde vara bättre än det är och att det kunde komma ut mer av värde ur polisnämndernas arbete.

Av de uttalanden som görs i svaret

Ang. polisnämndernas verksamhet

framgår klart att polisnämnderna har möjlighet att genom ett förtroendefullt samarbete påverka organisationen och verksamheten till det allmännas bästa.

I interpellationen har jag framfört den tanken, att det kanske skulle vara av värde om någon från polisväsendet fungerade som sekreterare i polisnämnderna. Statsrådet har inte den uppfattningen, och vi får väl ha delade meningar på den punkten. Jag anser nog att om någon från polisväsendet vore sekreterare i polisnämnderna, skulle detta automatiskt leda till ett större intresse för polisnämndernas uppgifter från båda hållen och leda till ett bättre och mera värdefullt resultat, om alltså kontakten mellan nämnderna och polisen på detta sätt kunde underlättas.

Orsaken till att denna interpellation blivit framställd är att det på sista tiden inträffat en del ohyggliga händelser som på ett särskilt sätt har upprört sinnena och fäst uppmärksamheten på polisens ställning och aktualiserat det förtroende som allmänheten visar. Från olika håll har under de senaste veckorna — vilket också har berörts i den närmast föregående interpellationsdebatten — framförts förslag som syftar till att polisen på ett bättre sätt skall kunna fullgöra sin uppgift till gagn för allmänheten. Vad ligger inte bakom detta konstaterande, som återopats både i denna och i den föregående debatten, att under en tid av mindre än två år har nära tusentalet poliser blivit misshandlade. Man kan fråga sig vart det skall leda hän när så många ungdomar visar så bristande respekt för ordningsmakten som nu är fallet.

Jag tror att ett mer intresserat och intensivt arbete i polisnämnderna skulle vara en av vägarna att stärka polisens ställning. Här måste alla goda krafter hjälpas åt för att få en ändring.

Det uttalande statsrådet gör i slutet av svaret vittnar om att statsrådet med intresse och uppmärksamhet följer utvecklingen. Jag har således anledning att än en gång tacka för svaret.

Interpellation ang. landsbygdens postservice

Överläggningen ansågs härmed slutad.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 4, angående reformerad lärarutbildning.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 13, med förslag till lag om tillfällig ökning av regeringsrådets antal.

Föredrogs och hänvisades motionen nr 185 till utrikesutskottet, motionerna nr 186—188 till konstitutionsutskottet, motionerna nr 189—206 till statsutskottet, motionerna nr 207 och 208 till bankoutskottet, motionerna nr 209—218 till statsutskottet, motionerna nr 219—228 till bevillningsutskottet, motionerna nr 229 och 230 till bankoutskottet, motionerna nr 231—236 till lagutskottet, motionen nr 237 till jordbruksutskottet samt motionerna nr 238—247 till allmänna beredningsutskottet.

Interpellation ang. landsbygdens postservice

Herr **ERIKSSON, KARL-ERIK**, (fp) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Inom postverket pågår för närvarande en genomgripande rationalisering. Denna rationalisering synes förorsaka väsentlig försämring av landsbygdens service genom att den medför bland annat att ett stort antal poststationer lägges ned och ersättes med lantbrevbäring. Enligt inhämtade uppgifter kommer enbart inom västra

postdistriktet att läggas ned omkring 75 postanstalter inom en nära framtid.

Även om en kompensation för indragningen av postanstalterna sker i form av utvidgad lantbrevbäring så kan man inte bortse ifrån att rationaliseringen i vissa fall medför försämrad postservice på landsbygden. Jag kan som exempel nämna att i västra Värmland en del kommuner kommer att helt sakna postanstalt.

Det är ytterst viktigt för samarbetet mellan postverket och allmänheten att rationaliseringsåtgärderna genomföres i samförstånd med orsbefolkningen. I ett interpellationssvar i andra kammaren vårriksdagen 1966 underströk också kommunikationsministern detta.

I nämnda interpellationssvar meddelade statsrådet att inom postverket pågår en utredning, som siktar till en förbättring av den service som lantbrevbäringen ger. Bland annat skulle möjligheterna undersökas att genom tidtabeller införa mera regelbundna ankomsttider för lantbrevbärarna.

En ytterst viktig sak i servicehänseende är att postabonnenterna får sin post i relativt hygglig tid på dagen, något som upprättandet av snabba postdiligenslinjer kan bidra till.

Med hänvisning till det som här anförts anhåller jag om första kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få ställa följande frågor:

1. Är herr statsrådet beredd att medverka till att garantier skapas för att den rationalisering som pågår inom postverket kan genomföras utan att den medför en försämrad service för befolkningen?

2. Har den av statsrådet, i ovannämnda interpellationssvar, omnämnda utredningen inom postverket slutförts, och vad har den i så fall kommit till för resultat?

3. Är statsrådet villig undersöka huruvida det i vissa områden är möjligt att genom inrättande av postdiligenslinjer skapa en snabbare och bättre service?

Interpellation om biologisk prövning av tekniska preparat för bekämpning av ogräs

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågakvarande spörsmål finge framställas.

Interpellation om biologisk prövning av tekniska preparat för bekämpning av ogräs

Ordet lämnades härefter på begäran till herr ISACSON (h), som anförde:

Herr talman! Rationaliseringen inom växtodlingen medför att nya kemiska preparat kommer till användning i ökad omfattning — en utveckling som på många sätt är värdefull, då det gäller att skapa förutsättningar att förbättra växtodlingens ekonomi.

Användningen av kemiska preparat skapar emellertid nya problem som måste lösas, främst därför att följdverkningsarna av nya kemiska preparat alltid är svåra att överblicka, eftersom det ofta inte finns vägledande biologisk testning. Helt nyligen har preparatet amitrol uppmärksamrats, då det visat sig att restvärden efter besprutning i ogynnsamma fall kunnat bli mycket betydande och följa med i den fortsatta biologiska omvandlingskedjan.

Fråga om biologisk prövning av olika växtskyddsmedel har vid skilda tillfällen varit föremål för debatt. Anslag för biologisk prövning har begärts men hittills avvisats av regering och riksdag. Mot bakgrund av den utveckling som är att vänta beträffande användningen av nya kemiska preparat bör det vara ett samhällsintresse av hög prioritet att möjligheter skapas för biologisk prövning av alla de preparat som föres uti marknaden. Det bör framhållas att Sverige är det enda land i Norden som tillåter användning av ogräsbekämpningsmedel som icke är biologiskt prövade.

Med stöd av ovanstående ber jag att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få ställa följande fråga:

Avser statsrådet att möjliggöra för berörda institutioner att snarast igångsätta biologisk prövning av bekämpningsmedel, så att användandet av bekämpningsmedel med för människor och djur skadliga biverkningar kan förbjudas?

Även denna anhållan bifölles.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet avlämnade motioner:

nr 248, av fru *Segerstedt Wiberg*, angående samarbetet med de nordiska länderna;

nr 249, av herrar *Ahlmark* och *Stefanson*, om ledighet för krigsmaktens personal för fullgörande av kommunala uppdrag;

nr 250, av herr *Fälldin* och herr *Larsson, Thorsten*, angående rätten att utbetomma allmänna handlingar;

nr 251, av fru *Hamrin-Thorell* och herr *Andersson, Axel*, angående riksdagens högtidligande öppnande;

nr 252, av herr *Hansson, Torsten, m. fl.*, om avskaffande av kyrkofullmäktige;

nr 253, av herrar *Holmberg* och *Virgin*, om kvinnlig tronföljd;

nr 254, av herr *Karlsson, Göran*, och herr *Johansson, Tage*, angående sammansättningen av vissa kommunala styrelser;

nr 255, av herr *Olsson, Erik*, angående reglerna för omröstning i kommunalfullmäktige;

nr 256, av herr *Pettersson, Arne, m. fl.*, om ändrad dag för 1968 års val till riksdagens andra kammare;

nr 257, av fru *Segerstedt Wiberg*, angående rätten att anhängiggöra ärende i riksdagen;

nr 258, av fru *Segerstedt Wiberg*, angående konstitutionsutskottets rätt att erhålla tillgång till handlingar för dechargearbetet;

nr 259, av herr *Strandberg*, om en kommunal besvärnämnd;

nr 260, av herrar *Tistad* och *Ernulf*, angående samrådet mellan riksdagens

lönedelegation och vederbörande statsråd;

nr 261, av herr *Hjorth* och herr *Jansson, Paul*, om lunchrast vid arbetsplenum i riksdagen;

nr 262, av herr *Blomquist*, om vissa åtgärder för att öka intresset för biståndet till u-länderna;

nr 263, av herrar *Ahlmark* och *Wirten*, om skoldemokrati;

nr 264, av herr *Andersson, Torsten*, om tillbyggnad av Göteborgs universitetsbibliotek;

nr 265, av herr *Blomquist m. fl.*, om inrättande vid Lunds universitet av ett universitetslektorat i musikforskning;

nr 266, av herr *Blomquist m. fl.*, om inrättande vid Uppsala universitet av en personlig professur i religionspsykologi för docenten Hjalmar Sundén;

nr 267, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, och herr *Jacobsson, Per*, om statsbidrag till Sveriges Folkhögskoleelevers Förbund;

nr 268, av herr *Gustafsson, Nils-Eric, m. fl.*, om statsbidrag till Solviks folkhögskola;

nr 269, av herr *Holmberg m. fl.*, om en tidsplan för de beslutade skolreformernas genomförande;

nr 270, av herr *Holmberg m. fl.*, om främjande av den tekniska forskningen m. m.;

nr 271, av herr *Schött* och fröken *Stenberg*, om utnyttjande av radio och television för akademisk utbildning;

nr 272, av fru *Segerstedt Wiberg*, om statsbidrag till Göteborgs högre samskola;

nr 273, av fröken *Stenberg m. fl.*, om inrättande vid universitetet i Umeå av en forskardocentur i arkeologi;

nr 274, av fröken *Stenberg m. fl.*, om inrättande vid universitetet i Umeå av en professur eller laboratur i gynekologisk radioterapi;

nr 275, av herr *Åkesson* och herr *Nilsson, Yngve*, om inrättande av ett gymnasium i Simrishamn;

nr 276, av herrar *Bengtson* och *Sörenson*, angående den framtida vården av alkoholskadade;

nr 277, av herr *Carlsson, Eric, m. fl.*, om samordning mellan landstingens sjukvårdande verksamhet och primärkommunernas åldringsvård;

nr 278, av herr *Carlsson, Eric, m. fl.*, om samordning mellan kommunernas sociala nämnder, m. m.;

nr 279, av herr *Dahlén m. fl.*, angående arbetsmarknadspolitiska åtgärder i samband med driftsinskränkningar m. m.;

nr 280, av herr *Dahlén m. fl.*, angående bostadspolitiken;

nr 281, av herr *Holmberg m. fl.*, angående handikappvården;

nr 282, av herr *Hübinette m. fl.*, om en översyn av indelningen i polisdistrikt;

nr 283, av herr *Högström* och herr *Karlsson, Göran*, om kontinuerlig planering av bostäder för handikappade;

nr 284, av herr *Karlsson, Göran*, och herr *Högström*, om utredning angående statliga hyressubventioner åt handikappade;

nr 285, av fru *Landberg* och herr *Hedström*, om undervisning i hemvård och hushållsarbete för manliga pensionärer;

nr 286, av fröken *Mattson m. fl.*, om samhällets stöd vid bosättning;

nr 287, av herr *Pettersson, Arne*, angående ersättningen åt nämndeman;

nr 288, av herr *Pettersson, Karl*, och herr *Wirmark*, om statsbidrag till nämndemannaföreningarnas studieverksamhet;

nr 289, av herr *Strandberg*, om avslag å Kungl. Maj:ts framställning om medelsanvisning till statens ungdomsråd;

nr 290, av herr *Tistad* och herr *Jacobsson, Per*, angående rekryteringen till länsstyrelsernas socialsektioner;

nr 291, av fru *Wallentheim m. fl.*, angående kosthållet vid statliga anstalter;

nr 292, av herr *Werner*, om höjt anslag till Allmänna barnbidrag;

nr 293, av herr *Hjorth*, om användning av nedlagda järnvägar som cykelvägar;

nr 294, av herrar *Schött* och *Arvid-*

son, om ökad användning av ljus beläggning på vägar;

nr 295, av herr *Strandberg m. fl.*, angående vägväsendets framtida finansiering;

nr 296, av herr *Strandberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Driftbidrag till luftfartsverket;

nr 297, av herr *Blomquist m. fl.*, om statsbidrag till Frikyrkliga Studentrörelsen och Frikyrkliga Gymnasiströrelsen;

nr 298, av herr *Eriksson, Karl-Erik, m. fl.*, om anordnande av ett riksomfattande idrottslotteri;

nr 299, av herr *Eriksson, Karl-Erik*, och herr *Olsson, Johan*, angående personalutbildningen inom den statliga förvaltningen;

nr 300, av herr *Fälldin* och herr *Olsson, Johan*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.;

nr 301, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, om höjt anslag till Bidrag till studieförbund;

nr 302, av herr *Hedström m. fl.*, om ökad verksamhet vid de statliga företagen i Norrbotten;

nr 303, av herr *Jacobsson, Per*, om sänkning av vattenfallsstyrelsens eltariffer i Norrland;

nr 304, av herr *Nilsson, Yngve*, och herr *Blomquist*, om statsbidrag för en estnisk ungdomsinstruktör;

nr 305, av herr *Stefanson m. fl.*, om höjt anslag till Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten;

nr 306, av herr *Svedberg, Erik, m. fl.*, om tryckning av beskrivningar över fornminnen;

nr 307, av herr *Svenungsson m. fl.*, om anslag för chartring av svenskt tonnage för spannmålstransporter till Indien;

nr 308, av herr *Tistad*, om inrättande av en tjänst som assistent vid Kungl. bibliotekets nationalfonotek;

nr 309, av herr *Wallmark m. fl.*, om

försäljning till allmänheten av aktier i LKAB;

nr 310, av herr *Wallmark m. fl.*, om försäljning till allmänheten av aktier i statliga företag;

nr 311, av herr *Werner*, om inrättande av ett departement för statsföretagen och ett näringslivsdepartement;

nr 312, av herr *Blomquist m. fl.*, om differentiering av hundskatt;

nr 313, av herr *Carlsson, Eric*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 314, av herr *Eskilsson m. fl.*, angående rätten till avdrag vid beskattningen för anläggning av reningsverk för avloppsvatten;

nr 315, av herr *Eriksson, Karl-Erik*, angående rätten till avdrag vid beskattningen för resor med egen bil till arbetsplats;

nr 316, av herr *Enarsson m. fl.*, angående rätten till avdrag vid beskattning för dikning i skogsmark;

nr 317, av herrarna *Eskilsson* och *Svenungsson*, om undantagande från beskattning som naturaförmån av bränsle från egen fastighet;

nr 318, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 319, av herr *Gustafsson, Nils-Eric, m. fl.*, om ökad rättssäkerhet i skatteärenden;

nr 320, av herr *Hansson, Torsten*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 321, av herr *Hansson, Torsten*, angående den allmänna varuskatten å vissa installationsenheter i byggnader;

nr 322, av herr *Holmberg m. fl.*, angående rätten till avdrag vid beskattningen för forskningskostnader;

nr 323, av herr *Jacobsson, Per*, om differentiering av skatten på bensin och olja;

nr 324, av herr *Karlsson, Göran*, och herr *Högström*, om befrielse för handikappade från bilskatt;

nr 325, av herr *Larsson, Thorsten*, och herr *Mattsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 326, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, om rätt till avdrag vid beskattningen för vattenvårdande åtgärder å jordbruksfastighet;

nr 327, av herr *Lundberg m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 328, av herr *Nilsson, Yngve*, och herr *Ohlsson, Ebbe*, angående rätten för yrkesfruktodlare till avdrag vid beskattningen för omplantering av fruktträd;

nr 329, av herr *Olsson, Johan, m. fl.*, angående beskattningen av idrottspriser;

nr 330, av herr *Olsson, Manne*, och fru *Wallentheim*, om en kommunal beskattning av fritidshus;

nr 331, av herr *Ottosson* och herr *Nilsson, Yngve*, om vidgad dispens beträffande skatteuppbörd under semesterperiod;

nr 332, av herr *Persson, Fritz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 333, av fröken *Ranmark m. fl.*, om underlättande för glesbygdens arbetstagare att vid arbete på annan ort bo kvar i hemorten;

nr 334, av herr *Strandberg* och fröken *Stenberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 7, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt, m. m.;

nr 335, av herr *Strandberg*, angående föreslagen höjning av bilskatten;

nr 336, av herr *Sundin* och herr *Kristiansson, Axel*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 7, med förslag

till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt, m. m.;

nr 337, av herr *Sundin* och herr *Jacobsson, Per*, angående marginalbeskattningen av folkpensionärens extrainkomster;

nr 338, av herr *Tistad*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 7, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt, m. m.;

nr 339, av herr *Werner*, om extra avdrag för nedsatt skatteförmåga vid inkomst utöver folkpension;

nr 340, av herr *Hjorth* och herr *Jansson, Paul*, om införande av barservering i riksdagsrestaurangen;

nr 341, av herr *Svanström*, om lokaliseringstöd till Kalmar län och Gotlands län;

nr 342, av herr *Werner*, om samhällelig kontroll av investeringsutvecklingen, m. m.;

nr 343, av herr *Kristiansson, Axel, m. fl.*, om inflationsskydd för försäkringsparande;

nr 344, av fröken *Mattson*, om uppräkning av vissa skulder vid inflation;

nr 345, av fröken *Mattson m. fl.*, angående minimibesättning på fartyg;

nr 346, av herr *Pettersson, Arne*, om gemensam beteckning för chefsdomare i underrätt;

nr 347, av herr *Pettersson, Arne*, angående vittnesersättningens storlek;

nr 348, av herr *Sundin*, angående tillsättandet av ledamöter i styrelse för offentlig rättshjälpsanstalt;

nr 349, av herr *Blomquist*, om studiesociala förmåner vid svensk skola i u-land;

nr 350, av herr *Carlsson, Eric, m. fl.*, angående ett statligt grundbelopp i bostadstillägg för folkpensionärer;

nr 351, av herr *Carlsson, Eric*, och herr *Svanström*, om sänkt folkpensionsålder;

nr 352, av herr *Dahlén m. fl.*, om förtidspension inom den allmänna försäkringen i vissa fall;

nr 353, av herr *Jansson, Paul, m. fl.*, om förtidspension inom den allmänna försäkringen för friställd äldre arbetskraft;

nr 354, av herr *Karlsson, Göran*, och herr *Johansson, Tage*, om erläggande av skatt som villkor för erhållande av tilläggs pension från den allmänna försäkringen;

nr 355, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, om höjning av studiebidrag, m. m.;

nr 356, av herr *Lundberg* och herr *Nilsson, Yngve*, om ersättning till arbetsgivare för anmälan till allmän försäkringskassa;

nr 357, av herr *Pettersson, Arne*, om vissa kontrollåtgärder beträffande kemiska preparat;

nr 358, av herr *Sveningsson m. fl.*, angående möjligheterna till ingripande mot underårig narkotikamissbrukare;

nr 359, av herr *Werner*, om höjning av det allmänna barnbidraget;

nr 360, av herr *Åkerlund m. fl.*, om översyn av reglerna för förhandlings- och avtalsrätt för tjänstemän i offentlig förvaltning;

nr 361, av herr *Fälldin* och herr *Larsson, Thorsten*, angående den enskildes rättsskydd vid bebyggelseplanering;

nr 362, av herr *Kristiansson, Axel*, och herr *Fälldin*, om rätt att uppföra mindre egna hem utan byggnadstillstånd;

nr 363, av herr *Eskilsson m. fl.*, om åtgärder för att minska arbetsbalansen inom lantmäteriet;

nr 364, av herr *Isacson m. fl.*, om höjt anslag till Naturvård: Bidrag till naturvårdsupplysning m. m.;

nr 365, av herr *Nilsson, Yngve*, och herr *Arvidson*, om åtgärder mot spridning av dynt;

nr 366, av herr *Nilsson, Yngve, m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Befrämjande av fiskerartygs förseende med radiotelegraf eller radiotelefonstation;

nr 367, av herr *Strandberg* och herr *Gustafsson, Nils-Eric*, om utnyttjande av skog ovan skogsodlingsgränsen;

nr 368, av herr *Carlsson, Eric*, och herr *Fälldin*, om anläggande av pipe-lines;

nr 369, av herr *Carlsson, Oscar, m. fl.*, om obligatorisk läkarundersökning av invandrade utländska arbetstagare och deras familjemedlemmar;

nr 370, av herrar *Dahlén* och *Bengtsson*, om en förbättrad miljövård;

nr 371, av herr *Eskilsson m. fl.*, om en fullständigare rening av avloppsvatten;

nr 372, av fru *Hamrin-Thorell m. fl.*, om ökad social informationsverksamhet;

nr 373, av fru *Hamrin-Thorell* och herr *Hilding*, om utbildning av borgerliga medlare;

nr 374, av herr *Hübinette* och fru *Hultell*, om rabatt på statens järnvägar för förtidspensionärer, m. m.;

nr 375, av herr *Pettersson, Arne*, angående informationen om samhällets verksamhet;

nr 376, av herr *Sörenson m. fl.*, om inrättande av ett statligt institut för den psykiska folkhälsan;

nr 377, av herrar *Åkerlund* och *Enarsson*, om identitetskort för befattningshavare som besöker åldringar m. fl.; samt

nr 378, av herrar *Åkerlund* och *Enarsson*, om åtgärder för att främja produktion av elektriska bilar.

Herr TALMANNEN yttrade:

Jag vill meddela att en utrikesdebatt avses att hållas onsdagen den 8 mars.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.46.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Torsdagen den 26 januari förmiddagen

Kammaren sammanträdde kl. 10.00.

Ang. beskattning av idrottspriser

Herr statsrådet och chefen för finansdepartementet STRÄNG erhöll ordet för att besvara herr *Svanströms* fråga angående beskattningen av idrottspriser, vilken fråga intagits i kammarens protokoll för den 19 januari förmiddagen, och anförde:

Herr talman! Herr Svanström har frågat mig om jag är beredd att medverka till att idrottsmän medges rimliga avdrag vid eventuell beskattning av idrottspriser, beräknade efter vissa schabloner och högst med värde av erhållna priser.

Riksskattenämnden utfärdade år 1964 anvisningar om idrottsmännens skyldighet att ta upp ersättningar och priser som inkomst vid beskattningen. Som jag framhållit en gång tidigare i en liknande debatt anser jag att gällande regler ger skattemyndigheterna utrymme för tolerans vid beskattningen av idrottsmännens priser och att prövningen därför inte behöver bli alltför detaljbetonad. Detta betyder inte att generell skattefrihet skall gälla. Riksskattenämndens anvisningar kan självfallet inte strida mot gällande skattelagstiftning sådan den beslutats av riksdagen.

Enligt vad jag inhämtat pågår sedan slutet av förra året vissa undersökningar inom nämnden för att utröna om det är möjligt att utfärda anvisningar även beträffande idrottsmännens rätt till avdrag för särskilda kostnader som är förenade med deras tävlingsverksamhet. Samråd med företrädare för idrottsrörelsen har inletts i denna fråga.

Herr SVANSTRÖM (cp):

Herr talman! Jag ber att få tacka finansministern för svaret.

Anledningen till frågan är ju den uppmärksamhet som på senaste tiden har uppstått kring vissa idrottsmän och deras priser och beskattningen av dem. Det förefaller som om den uppskattning som idrottsmännen på detta sätt rönt inte är riktigt den som de skulle ha önskat.

Av svaret framgår, liksom av det tidigare svar som jag fick 1963 av herr finansministern, att han anser att det finns utrymme för tolerans, och när finansministern nyss var vänlig läsa upp svaret här lade jag märke till att han särskilt betonade ordet »tolerans». Jag hoppas verkligen att det skall gå in i skattemyndigheternas öron denna gång.

Statsrådet säger också att han förutsätter att det inte skall vara ett alltför detaljbetonat granskningsarbete. Förra gången fällde finansministern det bevingade ordet att inga småtterier skulle ske i detta sammanhang. Jag är glad över att finansministern har samma uppfattning fortfarande.

Dessutom säger statsrådet till sist att visst samråd med företrädare för idrottsrörelsen redan inletts i denna fråga. Det är en klart positiv sak som på det sättet skett. Jag knyter till svaret den förhoppningen att resultatet av dessa överläggningar skall bli gott, så att vi kan få till stånd en ordning som tillfredsställer de önskemål som folk i allmänhet har. Svenska folket har nog inte med någon större förtjusning sett att deras idoler här rönt en form av uppskattning som ingalunda är den som svenska folket vill visa idrottsmännen.

Jag ber med dessa ord, herr talman,

**Om en upplysningsbroschyr rörande kreditformerna för mindre företag
Ang. statens järnvägars höjning av taxorna**

att ytterligare en gång få tacka för svaret.

Överläggningen ansågs härmed slutad.

Jag tolkar svaret såsom positivt. Vi har anledning att inom den *allra närmaste tiden* — som det sägs i svaret — räkna med att vi får fram en sådan broschyr.

Om en upplysningsbroschyr rörande kreditformerna för mindre företag

Herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet **LANGE** erhöll ordet för att besvara herr *Johan Olssons* fråga om en upplysningsbroschyr rörande kreditformerna för mindre företag, vilken fråga intagits i kammarens protokoll för den 20 januari, och yttrade:

Herr talman! Herr Johan Olsson har frågat om jag är villig medverka till att utge en sådan upplysningsbroschyr rörande kreditformerna för mindre företag som förordades i det av riksdagen 1962 godkända utlåtandet nr 23 av bankoutsrottet.

Jag vill svara följande.

I juli 1963 fick kommerskollegium i uppdrag att utarbeta en sådan upplysningsbroschyr. Enligt vad jag inhämtat avser kollegiet att inom den *allra närmaste tiden* till Kungl. Maj:t överlämna förslag till broschyr.

Herr **OLSSON, JOHAN**, (cp):

Herr talman! Jag ber att till statsrådet och chefen för handelsdepartementet få uttala mitt tack för svaret på min fråga.

Anledningen till frågan är att det gått så lång tid — snart fem år — sedan bankoutsrottet gjorde sitt uttalande. Behovet av en översiktlig broschyr rörande de olika former av kredit som står mindre företag till buds är ju lika angeläget i dag som någonsin tidigare. Vi har i detta avseende en stor och rik flora av olika kreditformer att välja på. Det skulle säkert betyda billigare administration och undanröjandet av mycket besvär, om vi hade en sådan översiktlig broschyr.

2† Första kammarens protokoll 1967. Nr 4

Herr statsrådet **LANGE**:

Herr talman! Jag kan hålla med herr Olsson om att det är en anmärkningsvärt lång tid som förflutit sedan Kungl. Maj:t och än mer riksdagen uttalade önskemålet om en broschyr, men det finns sakliga skäl för dröjsmålet. En rad olika utredningar — jag kan bara nämna de utredningar som föregick det stora beslutet om lokaliseringpolitiken och dess utformning samt utredningen rörande organisationen av företagarföreningarnas verksamhet och kreditstödet den vägen, en utredning som för övrigt ännu inte är avslutad — har naturligtvis varit orsaken till tidsutdräkten.

Överläggningen förklarades härmed slutad.

Ang. statens järnvägars höjning av taxorna

Herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet **PALME** erhöll ordet för att besvara herr *Johan Olssons* fråga angående statens järnvägars höjning av taxorna, vilken fråga intagits i kammarens protokoll för den 12 januari, och anförde:

Herr talman! Herr Johan Olsson har frågat mig om jag anser att den kraftiga taxehöjningen inom statens järnvägar, med hänsyn till de verkningar den får för näringslivet, möjliggör en god konkurrenskraft hos företaget.

Avtalsuppställningen under föregående år har inneburit att SJ trots det omfattande rationaliseringsarbete som pågår inom företaget fått vidkännas kraftigt höjda löneutgifter. Lönekostnader-

Ang. statens järnvägars höjning av taxorna

na utgör ca 75 % av SJ:s sammanlagda driftkostnader inklusive avskrivningar. Det har inte bedömts möjligt att täcka utgifterna och upprätthålla förräntningskravet utan taxjusteringar.

SJ söker naturligtvis på olika sätt hävda sin konkurrenskraft även i det ändrade kostnadsläget. Det sker främst genom intensifierade rationaliserings- och besparingsåtgärder samt ökad kommersiell aktivitet. Genom de ökade ansträngningarna har SJ enligt min mening goda möjligheter att i överensstämmelse med riktlinjerna för den statliga trafikpolitiken hävda sig i konkurrensen inom transportsektorn.

Herr OLSSON, JOHAN, (cp):

Herr talman! Jag ber att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få uttala ett tack för svaret på min fråga. Av svaret att döma anser kommunikationsministern att det finns goda möjligheter för statens järnvägar att trots taxehöjningarna även i fortsättningen föra en kommersiellt och ekonomiskt riktig politik.

När man sammanställer de upprepade taxehöjningar som statens järnvägar har företagit under senare år och jämför dem med de prishöjningar som ägt rum inom näringslivet i övrigt, måste man dock fråga sig om inte taxehöjningarna varit så kraftiga och så ofta återkommande, att de motverkat det ekonomiska resultatet för SJ:s del.

Sedan 1962 har persontaxorna höjts fem gånger med sammanlagt ungefär 39 procent. Som jämförelse kan nämnas att konsumtionsprisindex under samma tid stigit med ungefär 20 procent.

För att ta ett exempel från godssidan har fraktgodstaxan sedan 1962 höjts sex gånger, och den sammanlagda höjningen uppgår till 65 procent. Till detta kommer att skrymmande gods drabats av särskilda höjningar, varför det nu finns varugrupper vilkas fraktkostnader mer än fördubblats under denna tid. Vi kan ju föreställa oss den reak-

tion som skulle möta det enskilda näringslivet om man där genomförde liknande kraftiga prishöjningar.

I järnvägsstyrelsens skrivelse till Kungl. Maj:t med förslag till taxehöjningar kan spåras en viss tveksamhet huruvida man inte nu tangerar den gräns, där prishöjningarna inte får den avsedda effekten att täcka ökade kostnader utan i stället kan medföra en negativ påverkan på omsättningen. Järnvägsstyrelsen skriver bl. a. följande: »I nuvarande labila ekonomiska läge och efter de två taxehöjningar SJ genomfört vid de senaste halvårsskiftena måste frågan om ytterligare prishöjningar kommersiellt bedömas med försiktighet. Den genom liberaliseringen ökade konkurrensen på godstrafiksidan ger ytterligare anledning till varsamhet.»

Det är mot denna bakgrund desto mer förvånande att kommunikationsministern höjt vissa persontaxor *mer än vad järnvägsstyrelsen vågat föreslå*. Jag anser att läget nu är sådant, att våra järnvägar inte får betraktas som ett skatteobjekt att tillgripa när statskassan har ont om pengar.

Bakom min fråga ligger givetvis också den oro näringslivet känner inför de upprepade kostnadshöjningarna. Särskilt gäller detta för avlägsna bygger, som genom en aktiv lokaliseringspolitik fått nya förhoppningar men som med bekymmer ser att deras transporter ständigt fördyras.

Jag uttalar den förhoppningen att statsrådet Palme med allvar och eftertanke tar dessa frågor under övervägande och att han därvid står i god kontakt med näringslivet, inte minst i de perifera områdena av vårt land, där transportfrågorna är verkliga livsfrågor i näringspolitiken.

Herr statsrådet PALME:

Herr talman! Jag vill framhålla ett par ting.

Först och främst skall enligt den trafikpolitiken, som riksdagen ställt sig bak-

Ang. statens järnvägars höjning av taxorna

om, varje näringsgren betala sina kostnader. Statens järnvägar har fått betydande kostnadsökningar under senare år och kan även förvänta sig sådana i framtiden, helt enkelt beroende på att lönerna utgör en så stor del av företagets kostnader, nämligen cirka 75 procent.

Vi har räknat ut att det treårsavtal som slutits innebär en kostnadsökning under treårsperioden på 365 miljoner kronor för statens järnvägar. Ingen missunnar självfallet de anställda vid statens järnvägar bättre löner, men man kan inte begära att det skall vara möjligt för företaget att helt bortrationalisera en så stor kostnadsökning. Det klagas ju ofta över att SJ rationaliserar för hårt. En del av kostnadsökningen får alltså tas ut i form av taxehöjningar.

SJ:s prishöjningar har, trots lönekostnadernas stora inverkan, generellt sett hållit sig ungefär i takt med konsumentprisindex, dock med vissa variationer. Godstrafiken har, som man ser det inom företaget under många år, delvis fått subventionera persontrafiken, varför det nu blivit en något större del av kostnadsökningen som fallit på persontaxorna. Fraktgodset har också varit en mindre bärkraftig del av SJ:s verksamhet, varför man nu måst höja även de taxorna.

Jag vill på det bestämdaste tillbakavisa herr Olssons antydan att SJ skulle betraktas som ett skatteobjekt. Visserligen betalar vi av skattemedel, på i och för sig goda grunder, över 200 miljoner kronor per år i driftbidrag till SJ för att upprätthålla olönsam trafik. Men på den övriga delen skall SJ gå ihop och lämna normal förräntning. Inleveranserna under 1965—1966 var enligt bokföringen drygt 36 miljoner kronor, i och för sig ett hyggligt resultat. Förräntningskravet var dock 108 miljoner kronor. Det är alltså helt orimligt att göra gällande att SJ är något skatteobjekt.

När det gäller de aktuella taxehöjningarna har vi ju bara kunnat konsta-

tera att enligt de kalkyler som gjordes skulle SJ långt ifrån kunna upprätthålla förräntningskravet. Vidare fanns det — enligt SJ:s till riksrevisionsverket ingivna material — risk för att det skulle uppstå mycket stora behov av intäktsförstärkning nästa år, i storleksordningen 40 à 50 miljoner, om man följde SJ:s taxeförslag. Därför fann regeringen, efter noggrann prövning av ärendet, att det förelåg skäl att något justera taxorna uppåt jämfört med järnvägsstyrelsens förslag.

Slutligen vill jag säga till herr Olsson, att vi självfallet kommer att med stor uppmärksamhet följa utvecklingen på järnvägssidan. Svenskt näringsliv har allt intresse av ett rationellt skött och slagkraftigt järnvägsföretag.

Herr OLSSON, JOHAN, (cp):

Herr talman! Jag vill med tillfredsställelse notera att kommunikationsministern slår fast, att SJ inte får vara ett skatteobjekt. Förräntningskravet måste dock bedömas med hänsyn till det faktiska läget. Många företag tvingas som bekant ibland att slå av på förräntningskravet — annars skulle sådana prishöjningar bli nödvändiga att företagets omsättning och därmed dess framtida existens äventyrades. Jag förstår att SJ har precis samma problem.

Jag vill också understryka att de riktlinjer, som riksdagen har uttalat sig för i denna fråga, *även innefattar målsättningen att för landets olika delar trygga en tillfredsställande transportförsörjning till lägsta kostnader*. Det är en grannlaga avvägningsfråga som statens järnvägar och kommunikationsdepartementet här har att handlägga, och jag hoppas att man samråder inte minst med näringslivet angående dessa problem framöver.

Herr statsrådet PALME:

Herr talman! Det är alldeles riktigt, herr Olsson, att man kan behöva tillämpa förräntningskravet med varsamhet.

Om nya hastighetsbestämmelser för husvagnar

Det har vi gjort så, att SJ för närvarande bara uppfyller förräntningskravet till ungefär 30 procent.

Överläggningen ansågs härmed slutad.

Om nya hastighetsbestämmelser för husvagnar

Herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet PALME erhöll ordet för att besvara herr *Eric Gustaf Petersons* fråga om nya hastighetsbestämmelser för husvagnar, vilken fråga intagits i kammarens protokoll för den 19 januari förmiddagen, och yttrade:

Herr talman! Herr Eric Gustaf Peterson har frågat mig, om nya hastighetsbestämmelser för bl. a. husvagnar kommer att framläggas för riksdagen i så god tid att bestämmelserna kan träda i kraft instundande sommar.

Frågan om längder och hastigheter för fordonskombinationer har som bekant utretts av statens trafiksäkerhetsråd i samarbete med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och statens väginstitut. Utredningen tog av olika orsaker tyvärr längre tid än beräknat. Betänkandet, som har nr SOU 1966: 41, överlämnades strax före jul men har inte förrän i dagarna utkommit i tillräcklig upplaga för att kunna remitteras. Remiss sker nu till ett stort antal myndigheter och organisationer. Med hänsyn till frågans komplicerade art har remisstiden inte kunnat utmätas kortare än till den 1 maj 1967. Det är därför inte möjligt att framlägga något förslag till riksdagen under vårsessionen.

Herr PETERSON, ERIC GUSTAF, (fp):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Palme för svaret.

Dock beklagar jag att frågans lösning dröjer. Trafiksäkerhetsrådets förslag om

en höjning av maximihastigheten för fordonskombinationer med 20 km per timme skulle betyda att kriget på vägarna minskades. Fordonskombinationernas låga farter skapar irritation bland medtrafikanterna, irritation kan ibland leda till desperation, och då blir det trafik-säkerhetsrisker.

I frågan inneslutes också lastbilar med släpvagnar, alltså det stora flertalet av långtradare. När man kommer in på den detaljen, blir frågan också av stor ekonomisk betydelse. Det har ju inte minst nu en viss betydelse med tanke på den höjning av fordonskatten som är aviserad.

Frågan om fordonskombinationernas längder och hastigheter, där husvagnsbestämmelserna utgör en liten del, borde enligt min uppfattning — jag har givetvis inte det vida perspektiv på frågan som statsrådet har — ha kunnat brytas ut och snabbbehandlas.

Inte minst med tanke på de 40 000 husvagnarna och det stora antalet övriga fordonskombinationer är det inte oviktigt på vilken sida av sommaren ett beslut om nya bestämmelser kommer.

Herr statsrådet PALME:

Herr talman! Jag har egentligen insett att invända mot herr Petersons uppfattning i sak. Jag har känt en ganska besvärande irritation över att utredningsförslaget inte kom tidigare, ty vi hade planerat att lägga fram en proposition till vårriksdagen, gällande hela detta fält. Men nu kom jag i den situationen att förslaget från utredningen kom först vid jul. Först häromdagen fick vi upplagan från tryckeriet, så att vi kunde remittera förslaget. Därför kan vi inte lägga fram det stora paket, som det här faktiskt är fråga om, för vårriksdagen.

Det innebär vissa olägenheter i sommar som vi annars hade tänkt oss klara upp; men jag har kommit till den uppfattningen att det skulle vara fel att bryta ut några russin ur den stora ka-

Ang. Musikhögskolans och Musikaliska Akademiens byggnadsfråga

kan. Vi måste se det som en enhet, och vi kommer att lägga fram ett förslag för riksdagen så snart det över huvud taget är möjligt, innefattande alla de frågor som aktualiserats under utredningen.

Jag beklagar att det förhåller sig på detta sätt, men vi har inte kunnat komma fram till ett annat rimligt sätt att hantera denna fråga. Jag konstaterar dock att herr Peterson och jag i alla fall i hög grad är ense i sakfrågan.

Överläggningen förklarades härmed slutad.

Ang. Musikhögskolans och Musikaliska Akademiens byggnadsfråga

Herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet EDENMAN erhöll ordet för att besvara herr *Lundströms* fråga angående Musikhögskolans och Musikaliska Akademiens byggnadsfråga, vilken fråga intagits i kammarens protokoll för den 19 januari förmiddagen, och anförde:

Herr talman! Herr Lundström har frågat när regeringen avser att fatta beslut med anledning av byggnadsstyrelsens framställning om projekterings-tillstånd för tillbyggnad av musikhögskolan.

Det av byggnadsstyrelsen framlagda byggnadsprogrammet grundar sig på nuvarande organisation för den högre musikutbildningen i vårt land. Jag vill erinra om att 1965 års musikutbildningskommitté bl. a. har till uppgift att bedöma den framtida utformningen, dimensioneringen och lokaliseringen av denna utbildning. Jag anser det nödvändigt att avvakta utredningens resultat innan ett definitivt ställningstagande i byggnadsfrågan kan ske. Enligt vad jag inhämtat kommer musikhögskolan inom den närmaste tiden att erhålla ett visst lokaltillskott genom en förhyrning. Jag utgår ifrån att det skall bli möjligt att genom liknande provisoriska åtgär-

der ytterligare förbättra lokalsituationen för högskolan.

Herr LUNDSTRÖM (fp):

Herr talman! Det tack som jag framför till statsrådet Edenman för att han snabbt besvarat min fråga måste jag tyvärr förbinda med ett djupt beklagande av att man efter alla dessa år inte ser slutet på Musikaliska akademiens och musikhögskolans byggnadsfråga.

När första etappen var färdig föreföll det alldeles klart att man skulle fortsätta med den andra strax därefter. Medel anvisades två år å rad — 1959 och 1960 — för påbörjandet av den andra etappen. Men längre än till vissa utredningar om lokalbehovet har man ännu inte kommit efter alla dessa år.

Lokalsituationen har nu blivit utomordentligt svår. Det skulle kunna anföras drastiska, för att inte säga burleska exempel på vad det innebär att man alltjämt måste stanna i detta halva hus. Och hur skulle det kunna vara annorlunda, när man bryter av bygget mitt på? Det är mera att likna vid en torso än vid något fullbordat helt.

Nu ställer statsrådet i utsikt förhyrning av tillfälliga lokaler. Det är klart att man därmed under viss tid kan hjälpa upp lokalsituationen. Ett sådant arrangemang är dock ytterligt otillfredsställande, särskilt om det blir långvarigt, vilket det tyvärr ser ut att bli eftersom statsrådet nu avser att avvakta resultatet av den pågående utredningen om den högre musikutbildningen och dess lokalisering.

När det gäller utredningen om den högre musikutbildningen borde det väl ändå inte vara omöjligt att ge tillstånd till den projektering som byggnadsstyrelsen begärde i november 1965. Det skulle ju kunna tänkas ett sådant samarbete mellan utredningen och byggnadsstyrelsen att alla rimliga krav på flexibilitet vid projekteringen tillgodoses. Men är det så att man också dryftar frågan om att flytta hela musikhög-

Ang. Musikhögskolans och Musikaliska Akademiens byggnadsfråga

skolan till annan plats — vilket utredningen om lokaliseringen möjligen kan innebära — vill jag verkligen uttala min förvåning över det sätt på vilket man här fullföljer beslutade, projekterade och delvis redan igångsatta byggen.

Det förefaller fullständigt orimligt att när nya idéer dyker upp — och sådana saknas ju inte hos många människor — bara säga att vi skall flytta institutionen till annan plats, i stället för att fullfölja det bygge som är beslutat, som medel anvisats för och som redan igångsatts.

Jag vill bara konstatera att den obehagliga omständighet som man från regeringens sida visat i denna fråga redan lett till så många besvärligheter, att det är ytterligt angeläget att ett beslut om projekteringen kan fattas snabbt. Det skulle vara av allra största vikt för musikundervisningens bedrivande och för resultatet såväl av den nu pågående som av den framtida utbildningen.

Överläggningen ansågs härmed slutad.

Föredrogos och hänvisades

motionen nr 248 till utrikesutskottet, motionerna nr 249—261 till konstitutionsutskottet,

motionerna nr 262—284 till statsutskottet,

motionen nr 285 till allmänna beredningsutskottet,

motionerna nr 286—301 till statsutskottet,

motionen nr 302 till bankoutskottet, motionerna nr 303—311 till statsutskottet och

motionerna nr 312—333 till bevillningsutskottet.

Vid föredragning av motionen nr 334 hänvisades densamma, såvitt den avsåg kungörelsen om statsbidrag till viss linjetrafik på landsbygden, till statsutskottet och i övrigt till bevillningsutskottet.

Föredrogos och hänvisades

motionerna nr 335—339 till bevillningsutskottet,

motionerna nr 340—342 till bankoutskottet,

motionerna nr 343—346 till lagutskottet,

motionen nr 347 till statsutskottet,

motionerna nr 348—360 till lagutskottet,

motionen nr 361 till konstitutionsutskottet,

motionen nr 362 till lagutskottet,

motionerna nr 363—367 till jordbruksutskottet och

motionerna nr 368—378 till allmänna beredningsutskottet.

Herr LARSSON, THORSTEN, (cp) erhöjll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Med hänsyn till omfattningen av det ärende, som avses i Kungl. Maj:ts proposition nr 4, angående reformerad lärarutbildning, hemställer jag, att kammaren måtte medgiva, att tiden för avgivande av motioner i anledning av nämnda kungl. proposition utsträcker till det sammanträde, som infaller näst efter femton dagar från det propositionen kom kammaren till handa.

Denna hemställan bifölles.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet avlämnade motioner:

nr 379, av herr *Dahlén m. fl.*, om rösträtt för utlandssvenskar vid 1968 års val till andra kammaren;

nr 380, av herr *Holmberg m. fl.*, om rösträtt för utlandssvenskar vid 1968 års val till andra kammaren;

nr 381, av herr *Kaijser*, om rätt att ingiva motion till kammarens kansli;

nr 382, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, angående det svenska biståndet till u-länderna;

nr 383, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om skydd för svenska investeringar i u-länderna;

nr 384, av herr *Holmberg m. fl.*, om höjda anslag till försvaret;

nr 385, av herr andre vice talmanen *Ivar Johansson* och herr *Lundström*, om kontinuerlig redovisning till statsutskottet av större försvarsanslags återverkningar i vissa hänseenden;

nr 386, av herrar *Lundberg* och *Isacson*, om höjt anslag till Vissa kostnader för civilförsvarsutbildning m. m.;

nr 387, av herr *Lundberg*, om höjt anslag till Frivilliga djursjukvården i krig;

nr 388, av herr *Peterson, Eric Gustaf*, om centralisering av vapen- och sprängämnesförråd;

nr 389, av herr *Schött*, angående återkallande av förordnande för värnpliktigt befäl;

nr 390, av herr *Werner*, om avbrytande av arbetet med Viggen-projektet;

nr 391, av herr *Bengtson m. fl.*, om försöksverksamhet med längre sammanhängande arbetspass på gymnasiet och grundskolans högstadium;

nr 392, av herr *Blomquist m. fl.*, om översyn av folkhögskolestadgan;

nr 393, av herr *Dahlén m. fl.*, angående skolväsendet samt den högre utbildningen och forskningen;

nr 394, av herr *Jacobsson, Per, m. fl.*, om förbättring av landsbygdsungdomens möjligheter till skolundervisning, m. m.;

nr 395, av herr *Lundberg*, om inrättande vid Lunds universitet av en personlig professur i plastikkirurgi för docenten *Karl-Erik Hogeman*;

nr 396, av herr *Pettersson, Harald*, och herr *Svanström*, angående intagningsprövningarna vid lärarhögskolor och seminarier;

nr 397, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, angående tandvården;

nr 398, av herr *Bengtson m. fl.*, om ökat lokaliseringpolitiskt stöd åt företag;

nr 399, av herr *Bengtson m. fl.*, angående bostadsbyggandet;

nr 400, av fru *Diesen*, om barnpsykologisk forskning och utvecklingsverksamhet;

nr 401, av herr *Hansson, Torsten*, angående den konstnärliga utsmyckningen av bostadsområden;

nr 402, av herr *Holmberg m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till den lokala polisorganisationen, m. m.;

nr 403, av herrar *Kaijser* och *Enarsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till vissa hjälpmedel för handikappade;

nr 404, av fru *Landberg* och herr *Johansson, Tage*, om service och servicehus i bostadsområden;

nr 405, av fru *Landberg* och herr *Jansson, Paul*, om utredning rörande privata vårdhem;

nr 406, av herr *Sörlin m. fl.*, om ett enhetligt huvudmannaskap för den samhälleliga öppna sjukvården;

nr 407, av herr *Wikberg*, om lån för byggande av ytterligare pensionärsbostäder;

nr 408, av herr *Andersson, Torsten, m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer;

nr 409, av herr *Jacobsson, Per*, om samordning av statens järnvägars zontaxa med järnvägens och postverkets busstaxor;

nr 410, av herr *Sveningsson* och herr *Nilsson, Yngve*, angående spridandet av salt på vägarna;

nr 411, av herr *Åkesson* och herr *Eriksson, Karl-Erik*, angående kommunikationsproblem inom landsbygdsområden;

nr 412, av herr *Dahlén m. fl.*, om höjt anslag till Teknisk forskning;

nr 413, av fru *Diesen*, angående grunderna för anslaget till Stadsteatrar och därmed likställda teatrar;

nr 414, av herr *Hilding*, om anslag för tryckning av riksantikvarieämbetets fornlämningsregister;

nr 415, av herr *Bengtson m. fl.*, om användande av beskattningen i lokaliseringpolitiskt syfte;

nr 416, av herr *Bengtson m. fl.*, an-

gående den indirekta beskattningen av byggnadsmaterial;

nr 417, av herr *Carlsson, Harry*, och herr *Jacobsson, Per*, om rätt till avdrag vid beskattningen för gåvor till u-länderna;

nr 418, av herr *Carlsson, Harry*, och herr *Peterson, Eric Gustaf*, om undantagande av folkpensionärer från deklarationsplikt;

nr 419, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 420, av herr *Holmberg m. fl.*, om skattefrihet för folkpension;

nr 421, av herr *Holmberg m. fl.*, om viss ändring av skatteskalorna, m. m.;

nr 422, av fru *Hultell* och herr *Svanström*, om rätt för brukare av jordbruksfastighet till avdrag vid beskattningen för arbetsersättning till hustru;

nr 423, av herr *Larsson, Thorsten*, och herr *Svanström*, om åtgärder för att stimulera gåvor till allmännyttiga ändamål;

nr 424, av herr *Lundberg m. fl.*, om höjt förvärvsavdrag för gift kvinna m. fl.;

nr 425, av herr *Pettersson, Harald*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 426, av herr *Schött m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 427, av herr *Svanström*, angående beskattningen av idrottspriser;

nr 428, av herr *Werner*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 429, av herr *Andersson, Axel*, om åtgärder för att trygga sysselsättningen i Ådalen;

nr 430, av herr *Augustsson*, angående lönsparande;

nr 431, av herr *Bengtson m. fl.*, angående kommunernas investeringsbehov;

nr 432, av herr förste vice talmannen *Strand m. fl.*, om pension åt förste kanslisten hos första kammaren Wilhelm Stenwall;

nr 433, av herr *Holmberg m. fl.*, om vissa åtgärder på den ekonomiska politikens område;

nr 434, av herr *Jacobsson, Per, m. fl.*, angående glesbygdens problem;

nr 435, av herr *Kristiansson, Svante*, och herr *Wååg*, angående placeringen av lån med statlig kreditgaranti;

nr 436, av herr *Wirtén*, angående riksdagstrycket;

nr 437, av herr *Dahlberg*, om viss översyn av medborgarskapslagstiftningen;

nr 438, av herr *Holmberg m. fl.*, om vissa åtgärder till skydd för polisen;

nr 439, av herr *Johansson, Tage*, om översändande av pass genom postverket;

nr 440, av herr *Augustsson* och herr *Larsson, Åke*, angående rätten till semester;

nr 441, av herr *Blomquist*, om vårdbidrag och invaliditetstillägg;

nr 442, av herr *Carlsson, Eric, m. fl.*, angående uttagningen till specialundervisning av elev i grundskolan;

nr 443, av herr *Geijer, Arne*, och herr *Johansson, Knut*, om översyn av socialförsäkringssystemet;

nr 444, av fru *Hamrin-Thorell*, om receptbeläggning av injektionssprutor;

nr 445, av herr *Lundström*, angående läkemedelsförsörjningen;

nr 446, av fröken *Stenberg*, om rätt till ersättning från den allmänna försäkringen för bilresa till arbetsplats;

nr 447, av herr *Svanström m. fl.*, om höjda livräntor vid yrkesskada;

nr 448, av herr *Werner*, angående grunderna för beräkningen av hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

nr 449, av herr *Wikberg m. fl.*, angående ersättning från den allmänna för-

säkringen för läkares resekostnad vid sjukbesök;

nr 450, av herr *Andersson, Axel, m. fl.*, angående bildande av vatten-vårdsförbund;

nr 451, av herr *Andersson, Torsten*, om tillämpning av ensittarlagen på kronans mark;

nr 452, av herr *Andersson, Torsten*, angående registreringen av motorfordon;

nr 453, av fru *Diesen*, om viss utvidgad tillämpning av lagen med särskilda bestämmelser om makars gemensamma bostad;

nr 454, av herr *Isacson*, angående backspegel på motorfordon;

nr 455, av herr *Isacson*, angående färg och belysning på motorfordon;

nr 456, av herr *Wanhainen m. fl.*, om särskild styrelse för lappfonden;

nr 457, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Befrämjande av husdjursaveln m. m.;

nr 458, av herr *Nilsson, Yngve*, och herr *Schött*, om vissa ändrade grunder för lån från fiskeredskapslånefonden;

nr 459, av herr *Svanström m. fl.*, om höjt anslag till Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling;

nr 460, av herr *Andersson, Torsten*, angående vatten- och luftföroreningar, m. m.;

nr 461, av fru *Hultell m. fl.*, angående arbetsvärderingen inom den statliga sektorn;

nr 462, av herr *Mårtensson*, angående jourtjänst inom den öppna läkarvården;

nr 463, av herr *Olsson, Johan, m. fl.*, om utbyggnad av ett underleverantörs-system inom näringslivet; samt

nr 464, av herr *Ohlsson, Ebbe, m. fl.*, om rabatter å busslinjer för studerande och värnpliktiga.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde, varefter kammaren åtskildes kl. 10.37.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Torsdagen den 26 januari eftermiddagen

Kammaren sammanträdde kl. 19.30; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Anmäldes och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 15, angående försäljning av vissa allmänna arvsfonden tillfallna fastigheter;

nr 17, med förslag till förordning om avdrag vid inkomsttaxeringen för viss aktieutdelning, m. m.;

nr 18, med förslag till lag om klinisk prövning av vissa medel för födelsekontroll;

nr 20, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 29 maj 1964 (nr 321) om kommunal trafikövervakning;

nr 21, angående anslag för budgetåret 1967/68 till vissa statsdepartement m. m.; samt

nr 22, med förslag till lag om antalet statsdepartement och statsråd utan departement.

Avlämnades följande motioner, vilka nu anmäldes och lades på bordet:

nr 465, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, om Sveriges officiella inställning till Nord-Vietnam;

nr 466, av herr *Werner*, om bistånd åt befrielseströrelsen i Mozambique;

nr 467, av herr *Blomquist*, angående ordningen vid allmän valförrättning;

nr 468, av herr *Blomquist*, om åtgärder vid ärekränkning i massmedium;

nr 469, av herrarna *Ernulf* och *Tistad*, angående poströstning för sjuka m. fl.;

nr 470, av herr *Larsson, Thorsten*, och herr *Lundberg*, om skydd mot illojalt utnyttjande av partibeteckning;

nr 471, av herr *Pettersson, Harald*, om skyldighet för kyrkoråd att återställa skändade gravar;

nr 472, av herr *Pettersson, Harald*, och herr *Wikberg*, om sänkning av valbarhetsåldern;

nr 473, av fru *Segerstedt Wiberg* och herr *Ernulf*, om lunch- och middagsraster vid arbetsplena;

nr 474, av fru *Wallentheim m. fl.*, om upprätthållandet av pressetiska krav;

nr 475, av herr *Wallmark*, angående valsedels storlek;

nr 476, av herr *Ahlmark m. fl.*, om utbyggnad av den svenska biståndsverksamheten i Zambia;

nr 477, av herr *Enarsson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Styrelsen för internationell utveckling (SIDA): Omkostnader;

nr 478, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, om samordning av de nordiska ländernas hjälp till u-länderna;

nr 479, av herr *Holmberg m. fl.*, angående den svenska hjälpen till u-länderna;

nr 480, av herr *Holmberg m. fl.*, om bättre bevakning av vapenförråd;

nr 481, av herrarna *Lundberg* och *Stefansson*, angående verksamheten vid Försvarets fabriksverks centrala beklädnadsverkstad i Karlskrona;

nr 482, av fröken *Mattson* och herr *Hansson, Torsten*, angående den svenska hjälpen till u-länderna;

nr 483, av fru *Segerstedt Wiberg m. fl.*, om särskilt anslag för det nordiska Tanganyika-projektet;

nr 484, av herr *Werner*, om medelsanvisning för studie- och kontaktbesök på Island och Färöarna;

nr 485, av herr *Werner*, om sänkning av vissa försvarsanslag;

nr 486, av herr *Werner*, om total avrustning;

nr 487, av herr *Andersson, Torsten*, angående möjligheten att vinna inträde i fackskola;

nr 488, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om sänkt skolålder;

nr 489, av herr *Dahlén m. fl.*, om statsbidrag för låg- och mellanstadier-na vid Höglandsskolan;

nr 490, av herr *Hilding* och herr *Larsson, Thorsten*, om ökad undervisning i finska språket;

nr 491, av herr *Hilding* och herr *Olsson, Johan*, om inrättande vid Uppsala universitet av en personlig professur i entomologi för laboratorn Bertil Kullenberg;

nr 492, av herr *Hilding m. fl.*, om inrättande vid tekniska högskolan i Stockholm av en personlig professur i biokemisk teknologi för docenten L. Enebo;

nr 493, av herrar *Holmberg* och *Virgin*, om vuxenutbildning genom radio och television;

nr 494, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, om inrättande av gymnasiefilialer;

nr 495, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, angående betygsättningen i grundskolan m. m.;

nr 496, av herr *Lidgard*, om höjt anslag till Lärares fortbildning;

nr 497, av herrar *Lidgard* och *Blomquist*, om höjt anslag till Förskoleseminarierna;

nr 498, av herr *Lidgard* och fröken *Stenberg*, om fullständig lärarutbildning i Montessoripedagogik;

nr 499, av herr *Lidgard m. fl.*, om förlängning av förordnande som docent;

nr 500, av herr *Lundström*, om inrättande av professurer i parodontologi vid karolinska institutet samt universitetet i Lund och Umeå;

nr 501, av fru *Olsson, Elvy*, och herr *Olsson, Johan*, om ökad undervisning i hemkunskap m. m.;

nr 502, av herr *Pettersson, Harald*, om utökad cancerforskning;

nr 503, av herr *Stefanson*, angående

utbildningen av yrkeslärare i klädsömnad;

nr 504, av herr *Stefanson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.;

nr 505, av herr *Sveningsson*, om sociologisk forskning rörande sambandet mellan inställningen till etiska och religiösa normer samt ungdomskriminalitet;

nr 506, av herr *Wallmark*, om en plan för forskningsorganisationen vid universitetet;

nr 507, av herr *Wirtén m. fl.*, om statsbidrag till Grännaskolan;

nr 508, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om viss minskning av anslag under elfte huvudtiteln, m. m.;

nr 509, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om viss minskning av anslag under andra huvudtiteln, m. m.;

nr 510, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om viss minskning av anslag under femte huvudtiteln;

nr 511, av herr *Dahlén m. fl.*, angående omplacering av friställda tjänstemän;

nr 512, av herr *Dahlén m. fl.*, angående förbättringslån för ombyggnad av bostäder;

nr 513, av herrar *Enarsson* och *Sveningsson*, om fortlöpande analys av verkan av arbetsmarknadspolitiska åtgärder;

nr 514, av herrar *Fäldin* och *Sundin*, om inrättande av nämnder för regional samhällsplanering;

nr 515, av herr *Hilding m. fl.*, om servicehus m. m.;

nr 516, av herr *Kaijser*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag för handikappvården;

nr 517, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, om ersättning till handikappad för kostnad för läkarintyg;

nr 518, av fröken *Mattson*, om inventering av dold arbetslöshet;

nr 519, av fröken *Mattson*, om beaktande av servicebehoven vid samhällsplaneringen;

nr 520, av fru *Olsson, Elvy*, och herr *Olsson, Johan*, angående grunderna för bidrag till ferievistelse för barn;

nr 521, av herr *Pettersson, Harald, m. fl.*, om särskild förmedling för pensionärer;

nr 522, av herrar *Stefanson* och *Ti-stad*, om varsel till underleverantör vid driftsinskränkning, m. m.;

nr 523, av herr *Sveningsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till sjukförsäkring-en;

nr 524, av herr *Sveningsson*, angående rätten att tillsätta kommissarie- och assistenttjänster inom polisväsendet;

nr 525, av herr *Wallmark*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Omskolning m. m.;

nr 526, av herr *Wirtén m. fl.*, angående arbetsmiljön;

nr 527, av herr *Andersson, Axel, m. fl.*, angående vägunderhållet i Norrland;

nr 528, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, om viss minskning av anslag under sjätte huvudtiteln;

nr 529, av herr *Bengtson m. fl.*, angående planeringen av investeringarna på trafik- och samfärdselområdet;

nr 530, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om en femårsplan för statens utgifter och inkomster, m. m.;

nr 531, av herrar *Fälldin* och *Sundin*, om ökade anslag till vägväsendet för budgetåret 1968/69;

nr 532, av herr *Holmberg m. fl.*, om uppskov tills vidare med ett andra TV-program;

nr 533, av herr *Karlsson, Helge*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Byggande av fiskehamnar m. m.;

nr 534, av herr *Lidgard* och fru *Die-sen*, angående utbyggnaden av tunnelbanor och vägar i Stockholmsregionen;

nr 535, av herr *Lundström* och herr *Peterson, Eric Gustaf*, angående tidpunkten för införande av färgtelevision;

nr 536, av herr *Lundström m. fl.*, angående luftfartsförhållandena i Öresundsområdet;

nr 537, av herr *Nilsson, Ferdinand*, och herr *Andersson, Torsten*, angående vägväsendet;

nr 538, av fröken *Stenberg m. fl.*, om en beredskapsplan för samordning av transportresurserna i Norrland;

nr 539, av herr *Sundin*, om tillsättande av en parlamentarisk besparingskommitté;

nr 540, av herr *Sveningsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till vägväsendet;

nr 541, av herr *Sveningsson m. fl.*, om viss minskning av anslag under sjätte huvudtiteln;

nr 542, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, om viss minskning av anslag under tionde huvudtiteln;

nr 543, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, om sänkt anslag till Atomenergi-verksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi;

nr 544, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om viss minskning av anslag under sjunde huvudtiteln;

nr 545, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om viss minskning av anslag under sjunde huvudtiteln;

nr 546, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om viss minskning av anslag under tionde huvudtiteln;

nr 547, av herr *Lundberg*, angående den kommunala skattutjämningen;

nr 548, av herrar *Lundberg* och *Enarsson*, om en parlamentarisk utredning angående rationaliseringsåtgärder inom den statliga förvaltningen;

nr 549, av fru *Olsson, Elvy*, om en fond för kulturella aktiviteter bland finländare i Sverige;

nr 550, av herr *Olsson, Johan*, om vissa åtgärder för rationalisering och besparing inom statlig verksamhet;

nr 551, av herr *Olsson, Johan, m. fl.*, om höjt anslag till Statens hantverks- och industrilånefond;

nr 552, av herrar *Schött* och *Ottosson*, om anslag för ordnande av estniska folkhögskolekurser;

nr 553, av herr *Stefanson* och herr *Olsson, Johan*, om anslag för forskning och utredning rörande de mindre och

medelstora hantverks- och industriföretagen;

nr 554, av herr *Werner*, om sänkt nedre åldersgräns för statsbidrag till fritidsgrupp;

nr 555, av herr *Wikberg*, om särskilt statsbidrag till företagareföreningen i Jämtlands län;

nr 556, av herr *Carlsson, Eric*, om försäljning av frimärken m. m. till förmån för biståndet till u-länderna;

nr 557, av herr *Carlsson, Eric, m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 558, av herrar *Dahlén* och *Bengtson*, om en allmän skattereform;

nr 559, av herr *Eskilsson m. fl.*, angående beskattningen av skördeskadepåläggningen, m. m.;

nr 560, av herr *Fälldin*, angående den allmänna varuskatten på fasta maskiner och fasta inventarier i jordbruk och skogsbruk;

nr 561, av herr *Hilding*, angående avdraget för nedsatt skatteförmåga;

nr 562, av herr *Holmberg m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 563, av herr *Kaijser*, angående de handikappades skatteproblem;

nr 564, av herr *Kaijser*, om befrielse för Svenska litteratursällskapet i Finland från skyldighet att utge viss arvsskatt;

nr 565, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, om rätt till avdrag vid beskattningen för kostnad för hemhjälp;

nr 566, av herr *Lidgard*, om befrielse för Svenska litteratursällskapet i Finland från skyldighet att utge viss arvsskatt;

nr 567, av herr *Lundberg* och fru *Diesen*, angående reglerna för skatteutjämningsbidraget till kommunerna;

nr 568, av herr *Lundström*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om in-

vesteringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 569, av herrar *Mattsson* och *Enarsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 570, av herr *Nilsson, Ferdinand*, om uttagande av allmän varuskatt i partihandelsledet;

nr 571, av herr *Nilsson, Yngve*, och herr *Sveningsson*, om rätt till avdrag vid beskattningen för nyanläggning genom skogsplantering;

nr 572, av fru *Olsson, Elvy*, om befrielse för pensionärer för hundskatt;

nr 573, av fru *Olsson, Elvy*, och herr *Svanström*, angående rätten till avdrag vid beskattningen för resa med bil till arbetsplats;

nr 574, av herr *Olsson, Johan*, och herr *Mattsson*, angående rätten till resultatutjämnning vid beskattningen;

nr 575, av herr *Pettersson, Harald*, angående rätten till resultatutjämnning vid beskattningen;

nr 576, av herr *Pettersson, Harald, m. fl.*, om rätt till avdrag vid beskattningen för kostnader för undvikande av luftföroreningar m. m.;

nr 577, av herr *Pettersson, Harald, m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 578, av herr *Schött*, om befrielse för motorbåtar från bensinskatt;

nr 579, av herrar *Schött* och *Brundin*, angående beskattningen av vissa alkoholhaltiga drycker;

nr 580, av herr *Stefanson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 581, av herrar *Stefanson* och *Lundberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 7, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt, m. m.;

nr 582, av herr *Stefanson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten;

nr 583, av herr *Stefanson m. fl.*, om avveckling av försäljningsskatten på guldsmetsvaror;

nr 584, av herr *Stefanson m. fl.*, om rätt till avdrag vid beskattningen av inkomst av hyresfastighet för avsättning till reparationsfond;

nr 585, av herr *Strandberg m. fl.*, angående beskattningen av enskilda och statliga kraftverk;

nr 586, av herr *Sundin*, om visst schablonavdrag vid taxering till kommunal inkomstskatt;

nr 587, av herr *Wallmark m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 7, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskaft, m. m.;

nr 588, av herr *Werner*, om omfördelning av vissa skatteuttag;

nr 589, av herr *Werner*, angående fördelningen av skattetrycket;

nr 590, av herr *Wikberg* och herr *Olsson, Johan*, angående transportkostnads inräknande i varas försäljningspris vid beräkning av allmän varuskatt;

nr 591, av herr *Ahlmark m. fl.*, angående tryckningen av likalydande motio-
ner;

nr 592, av herr *Andersson, Torsten, m. fl.*, angående bidraget till riksdagspartiernas kostnader för gruppkans-
lier;

nr 593, av herr *Andersson, Torsten, m. fl.*, angående glesbygdernas pro-
blem;

nr 594, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, angående stabiliseringspolitiken;

nr 595, av herr *Bengtson*, angående statliga kreditgarantier i lokaliserings-
politiskt syfte;

nr 596, av herr *Ernulf*, angående in-
komsten från riksbanksfonden;

nr 597, av herr *Fälldin*, om konsu-
mentupplysning rörande försäkringar;

nr 598, av herr *Isacson* och fröken *Stenberg*, angående glesbygdernas pro-
blem;

nr 599, av herr *Jacobsson, Per, m. fl.*,
angående kapitalanskaffningen för
mindre och medelstora företag;

nr 600, av herr *Larsson, Thorsten*,
och herr *Pettersson, Harald*, om stimu-
lans av personligt sparande;

nr 601, av herr *Mattsson m. fl.*, an-
gående tilläggspensioneringens sam-
hällsekonomiska verkningar, m. m.;

nr 602, av herr *Olsson, Johan*, och
herr *Pettersson, Harald*, angående den
regionala planeringen och den sam-
hällsekonomiska målsättningen;

nr 603, av herr *Olsson, Johan*, angä-
ende kapitalförsörjningen för lastbils-
trafiken;

nr 604, av herr *Ottosson m. fl.*, om
en allsidig utredning rörande förutsätt-
ningarna för den mindre företagsamhe-
ten;

nr 605, av fröken *Stenberg*, angäen-
de zonindelning vid beräkning av bil-
försäkringspremier;

nr 606, av herr *Sveningsson*, angäen-
de fondbildning inom den allmänna
försäkringen;

nr 607, av herr *Werner*, angående
den statliga lokaliseringspolitiken;

nr 608, av herr *Wikberg*, om ökade
statliga stödåtgärder i Norrlands in-
land;

nr 609, av herrar *Wikberg* och *Fälldin*,
om upprätthållande av en effektiv
varudistribution på landsbygden;

nr 610, av herrar *Åkerlund* och
Enarsson, angående inkomstutveckling-
en och samhällsekonomien;

nr 611, av herr *Bengtsson* och herr
Larsson, Thorsten, om nya former för
konkursförvaltning;

nr 612, av fru *Hamrin-Thorell* och
herr *Alexanderson*, om underlättande
för make att antaga hustruns namn som
ogift;

nr 613, av herr *Jacobsson, Per*, om
åtgärder mot vapenstöld;er;

nr 614, av herr *Jacobsson, Per*, om
straffrihet för mindre, oavsiktliga för-
seelser;

nr 615, av herr *Pettersson, Harald*, om viss förmånsrätt för lön;

nr 616, av herr *Sveningsson*, om straff för försök till frihetskränkande otukt;

nr 617, av herr *Bengtson m. fl.*, om vissa familjepolitiska åtgärder;

nr 618, av herr *Blomquist*, angående behörigheten att utöva tandläkaryrket;

nr 619, av herr *Dahlberg m. fl.*, angående ersättningen för resor i samband med läkarvård;

nr 620, av herr *Dahlén m. fl.*, angående familjepolitiken;

nr 621, av herr *Fälldin* och fru *Olsson, Elvy*, om vissa sjukförmåner för hemmadöttrar;

nr 622, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, angående det studiesociala stödet till korrespondensstuderande;

nr 623, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, om förbättring av sjukpenningen för husmor med hemmavarande minderåriga barn;

nr 624, av herrar *Isacson* och *Lundberg*, om ersättning av statsmedel vid förlust på grund av ingripanden enligt bekämpningsmedelsförordningen;

nr 625, av herr *Kaijser*, angående socialförmåner till handikappad som ingår äktenskap;

nr 626, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, angående socialförsäkringsförmåner till trotjänare;

nr 627, av fröken *Mattson* och herr *Hansson, Torsten*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 7, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt, m. m.;

nr 628, av fru *Olsson, Elvy*, om förtidspension åt hemmadöttrar, m. m.;

nr 629, av fru *Olsson, Elvy*, och herr *Fälldin*, angående prövningen av rätt till sjukersättning;

nr 630, av fru *Olsson, Elvy*, och herr *Peterson, Eric Gustaf*, om fria läkemedel till vuxna neurosedynskadade;

nr 631, av herr *Olsson, Johan*, och herr *Wikberg*, om förtidspension åt hemmadöttrar;

nr 632, av herr *Peterson, Eric Gustaf*, angående efterlevnaden av vissa bestämmelser i hälsovårdsstadgan och i lokala ordningsstadgar;

nr 633, av fröken *Stenberg*, angående förvaringen av gift;

nr 634, av herr *Sveningsson*, angående det statliga bidraget till allmän försäkringskassa;

nr 635, av herrar *Wallmark* och *Blomquist*, om en allmän inkomstförsäkring;

nr 636, av herr *Werner*, angående beräkningen av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkringskassa;

nr 637, av herr *Andersson, Torsten*, angående exploateringen av grustäcker;

nr 638, av herrar *Ernulf* och *Skärman*, angående vattenvårdsförbundens organisation;

nr 639, av herr *Ernulf* och fröken *Stenberg*, om försök med differentierad permanent hastighetsbegränsning;

nr 640, av herrar *Isacson* och *Lundberg*, om användande av varningstrianglar i trafiken;

nr 641, av herr *Stefanson*, om vissa problem för handikappade vid övergången till högertrafik, m. m.;

nr 642, av fröken *Stenberg*, om ett centralregister över körkort, m. m.;

nr 643, av herr *Sveningsson m. fl.*, om skärpta krav för erhållande och innehav av körkort;

nr 644, av herr *Wallmark*, angående lämplighetsprövningen vid tillståndsgivning för yrkesmässig biltrafik;

nr 645, av herr *Werner*, om förlängning av lagen om igångsättningstillstånd för byggnadsarbete;

nr 646, av herr *Augustsson*, om upprättande av ett företagsregister för trädgårdsnäringen;

nr 647, av herr *Eskilsson* och herr *Pettersson, Harald*, om statligt stöd åt trädgårdsrådgivning;

nr 648, av herr *Eskilsson m. fl.*, angående skördeskadeskyddet;

nr 649, av herrar *Isacson* och *Sveningsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts

- framställning om anslag till Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader;
- nr 650, av herrar *Isacson* och *Sveningsson*, om biologisk prövning av kemiska bekämpningsmedel;
- nr 651, av herr *Karlsson, Helge*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen;
- nr 652, av herr *Karlsson, Helge, m. fl.*, om rätten att fiska med fasta redskap i kronans fiskevatten;
- nr 653, av herr *Nilsson, Yngve m. fl.*, angående rationaliseringen inom jordbruket och trädgårdsnäringen;
- nr 654, av herrar *Skårman* och *Stefanson*, om utredning angående domänverkets organisation;
- nr 655, av herr *Sveningsson* och herr *Nilsson, Yngve*, angående domänverkets markfond, m. m.;
- nr 656, av herr *Andersson, Torsten*, och herr *Gustafsson, Nils-Eric*, angående planeringen av bebyggelseområden;
- nr 657, av herrar *Bengtson* och *Dahlén*, angående trafiksäkerheten;
- nr 658, av herrar *Enarsson* och *Lundberg*, angående regionplaneringen;
- nr 659, av herr *Fälldin*, om företagsdemokrati;
- nr 660, av herrar *Fälldin* och *Sundin*, om utredning angående den äldre arbetskraften;
- nr 661, av herr *Gustavsson, Bengt, m. fl.*, angående skolungdomens ferieresor;
- nr 662, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, angående ungdomsvården;
- nr 663, av fru *Hamrin-Thorell m. fl.*, angående formerna för den statliga representationen;
- nr 664, av herr *Holmberg m. fl.*, angående allmänhetens inställning till ordningsmakten, m. m.;
- nr 665, av herr *Isacson*, angående Vindelälvens utbyggnad;
- nr 666, av herr *Isacson m. fl.*, om utrustning av bil med förbandslåda;
- nr 667, av herr *Carlsson, Eric, m. fl.*, angående Vindelälvens utbyggnad;
- nr 668, av herr *Larsson, Lars*, och herr *Karlsson, Helge*, om angivande på körkort av uppgift om blodgrupp m. m.;
- nr 669, av herr *Larsson, Thorsten, m. fl.*, angående ungdomens situation i dagens samhälle;
- nr 670, av herr *Schött*, om angivande på körkort av blodgrupp;
- nr 671, av fröken *Stenberg*, om obligatorisk hälsokontroll av utländsk arbetskraft;
- nr 672, av herr *Sveningsson m. fl.*, angående miljövården;
- nr 673, av herrar *Schött* och *Enarsson*, om lekmannainflytande vid beslut om åtal i tryckfrihetsmål;
- nr 674, av herrar *Lundberg* och *Strandberg*, om höjda anslag till militära frivilligorganisationer;
- nr 675, av herr *Sveningsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Information om Sverige i utlandet;
- nr 676, av herrar *Stefanson* och *Lundberg*, om höjt anslag till Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov;
- nr 677, av herr *Dahlberg* och fru *Wallentheim*, om åtgärder för stöd åt handikappade;
- nr 678, av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, om inrättande av ytterligare en tjänst som byrådirektör vid länsarbetsnämnden i Västerbotten;
- nr 679, av herr *Ohlsson, Ebbe, m. fl.*, om ett institut för sjukvårdens rationalisering;
- nr 680, av herr *Peterson, Eric Gustaf*, om effektivisering av eftervården av alkoholskadade;
- nr 681, av herr *Sveningsson*, om avslag å Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Ersättning för viss rundradioverksamhet, m. m.;
- nr 682, av herr *Sveningsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer;
- nr 683, av herr *Lundberg m. fl.*, om överförande på staten av kommuns

kostnader för antikvarisk undersökning
av fornlämning; och

nr 684, av fru *Lindström m. fl.*, an-
gående utskottsbehandlingen av frågor
rörande hjälpen till u-länderna.

Kammarens sammanträde avslutades
kl. 19.58.

In fidem

K.-G. Lindelöw